

Eesusi Waani

Tetewiteria

Waani teepotari

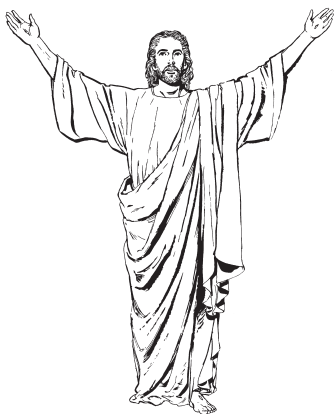
1 Kúíraa Riosichi paparama, ahkaoui ti'tiopachiami mochikame. Waani neeea, piiripi Eesusi Riosie Weratiame ajawaria. Ihji no'o cheemiachi simiyamea, Apoe Eesusi Riosie Weratiame no'o tetewiteriapua, apoe Riosi Eesusi ne'neteria, no'oo pukaeo tetewitepuaichio. Ihji Eesusia eetiame no'o tetewitekapua ahpo tewekachi eenamee ku'iwarieopua, no'oo pukeo ahpo seekaerewachitia tiameopua, yomatiam wehjoarichi mochikame nane'retemichio, i'ka itapitio yomatiam wehjoarichi ikipuameo, ikikache itipimerikoopua. Ihji itapiti i'ka wehjoarichi ikipuamea, ihta taawechi o'inesaopua, kiisi tehpe simiyamechi kajumeripua, yomatiam i'ka wehjoarichi ikimeriopua, ikika. ²I'kao nee Waania, yooma no'o tetewiriaopua, yooma no'o inamuteretiaopua tiameo, Riosi te'ta apoe iintokamepua i'kao, Eesusie no'o tetewitepuawichio.

³Nee Waani Eesusie weratiamea, yooma Eesusie no'o tetewiteretiaopua, te'ta ki nu'uti iyorika iyonameopua i'kao, tísia kaawe e'riamenia pu'kao, yomachiami ti'tiopachiami wa'a te'teriamopua tiame, ihji no'o tetewiteretiaopua, waapiche teetoamekopapua pu'kao.

Waani oowisani ti'tiopachi iyojura uhjurari

⁴Nee Waania, i'ka iyotesa uhjuraninia pu'ka ti'tijoeo ooweru tiameo, oowisani ti'tiopachiami mochikame, Aasia weechiami wekanami ti'tiopachi. Ta'iria mochisaa kaawe enemii eemea, aamo iikachio moena e'rari erakoka, Apoe Riosieopua aamo kiania. Ihji Riosia, ke'chu naayachi o'inia ahjaka yasitoriamopua, ahkasi ehpe taawechiamichisi, ahkasi wahka ihtoriachisio, ki wahjiamesi. Riosi Riosiwari oowisani puusieka tetewameai, yooma ihtaori noriwi tiame tetewamea, aamo iikachi ta'iria mochirowa ki'yamepua tiame,

puuu Riosi yasirachi, norikame ajakamerapua. ⁵Neeea yooma i'ka kaawerumari aamo e'rejerao, Apoe Riosie Weratiame tiame aamo kiajeraninia. Puuu Eesusi Riosie Weratiamea, yooma no'o tetewitekamepua, Riosi ahpo Noono no'o tetewitenureriaopua, no'oo pu'ka cheeka no'o iyotesimichiopua. Puuu Eesusi Riosie Weratiamea, apoe iintokamepua tiame, pukeri pahcha simiyame oijenaniameopua, te'ta wahjipaniame tewitokaopua. Puuu tiameo, Apoe Te'ta Yawichipua, yooma i'ka wehjoarichi ya'yawichio, yooma te'ta aampa teerekaopua. Riosie Weratiamea, tísia taamo nakiyamekapapua, ahpo mukiwae taamo piipatekamepua tatakoririao, ahpo era wi'sukaopua taamowichioo. ⁶Wa'a iintokaopua taamoo, ne'neseriosi enepatekamepua, taamoo ahpo Noono Riosi ku'ika nokisimichiopua, ti'tijoeopua ooweruopua tiame, tuuyepakaopua ahpo Noono tísia kaaweruma tuuyewario, pu'ka ahpo Noono Riosi keepukameo, pukachi paparamichiopua. Neipa weemera wehjoarichio, ahpo ahjama ya'yawichitumeri enepatekamepua taamoo, tiame. Pukaepa

Eesusia tewekachi o'inia tekina, yomatiamae aataoi tetewachi. (1:7)

Eesusi Riosie Weratiamea, ¡te'ta ki nu'uti yooreniamae nakiyamepua, ki nu'uti nuurewari ye'kame, ahkasi ki wahjiamesi simiyame yawichituwa! Wa'a teeremitia naaju pu'kawichioo.

⁷Waika taawechio, chaachapapuaitepua: “¡Nee! ¡Wa'a ihtonapua wa'asi! ¡Toomarichi weritoka ihtonapua!” Waikao, yooma weeechi mochikamea, ahpo pusie aapoe tetewimeripua pu'kao, ahkasi puuu merijicherae chehekameai tetewimeripua tiame. Yooma ki ka'karuma noonoikamea, naarakomeripua pu'ka taawechio, pu'ka Eesusio wa'a ihtoame tetewapaopua, ahpoo tísia kokosamia. E'esa naaju, wa'a teerepuapua.

⁸Apoe Te'ta Paamiraa, Apoe te'ta yomatiamae utewari iinuemea, eee chiiamepua: “Nee apoepua, ki o'inaeraemea; neepua tiameo, ki kajuyaeme tiameraa”, wa'a chiiame Apoe ehpiami ahjaka yasitoamea, Apoepua ki wahjiamesi o'inia yasitoamea, Apoepua tiameo, ki seena aampasi yasitomeria, Apoepua tiameo eenechi i'ka wehjoarichi tekimeria.

Riosie Weratiame tahpitika tiame, Waanie tetewitiame

⁹Nee Waania, Eesusichi teereka kahtiamekaapa, aamo poonichitia tiame neea. Neeea aamochitia iinueme teemea, Riosi

ye'kariwachi pirena ohjorepuao, piie taawechiami ahkao. Nape i'ka weeechi tísia aiwaka nokisiaiopua pehjó, Riosi ku'iwarié anachasiame teemea, te'ta Riosi utewarie. Neeei ehpiamio aiwaka yasitoamepua, i'wa pawenasipa Pahmo tewaniachi peereso yachatiapa. I'wa peereso yachatiame neeia, Riosi kaaweruma tuuyewari naewatuamekapa, i'kao Eesusia ahpo mukiwarie pichiwa tiame machenakame. ¹⁰Piie taawe Toomikochio, taamo Paamira Taawe tewaniachioopua, no'o yuuweeme kahtioio no'o Noono te'pa kahtiaméchi tísia inatakao, ki ku'wita nayewachaniame inamukania no'o pukaminao. ¹¹Puuua cheechaniamekapua:

—I'ka no'o aamo tetewitemiao, yooma iyotesa uhjuramitiapua, oowisani ti'tiopachiami, Aasia weechiami ajakamechiopua: Eejasio tewaniachioopua, Ehmiraopua, Peerekamo, Tiatira, Saarisi, Irarejia, Raoriséa tewaniachi tiame.

¹²Waikao, no'o ku'rika ne'nioiopua aatanakoo no'o nayewiao, naatiche ajakapua wa'ao, oowisani kaantera ahjachi ajawaniame, o'ro netetiame. ¹³Wa'a naasipa pu'ka ajakachio, tijoeka tiame weeriapua, tarachisi wakiraeme, norikame muripao, o'ro apoche wahsi puameapua, ¹⁴moochiopua, tohsanameapua kuuparao. Ihjia, tajenakameapua puichio. ¹⁵Ihji taararaa, oronse meetarika tiamekapua, na'ie kosoka taapasitatiamechitia. Ihji iijenaria, ki ku'ita neeroi wichiyameka chiiapua.

¹⁶Ihjia ahpo ahjamina sekachio, oowisani so'pori makoka weeriapua. I'ka chu'wachioopua, tepekuma machenameapua nasimacheta, neneku tehpuhame. Ihji nanariraa, ki teesa kokosatiame tajayamekapua, taaachitia.

¹⁷Pu'kao wa'atiame tetewakapania, mukipakame wichikania, tetewachio. Nape Apoeo no'o chaanekapua, noochi seekarepakaopua, ahjamina:

—Ka'te mahja muuuu, neepua aamo machiyaa, aamo Riosiwa neeia; neepua ki o'ineriemea, ahkasi ki kajuyamea tiameo.

¹⁸Ahjame neeia; mukukaiopua eenechi ahjakame, ki seena aampasi ahjaka yasitomeri neeia; neepua, te'ta wahjochari iinuemea, pu'ka wahjipakame mochikachio, ahjae yeetapuniaméopua yeetarao. Neepua tiameo, pu'ka mukiwariopua ye'kameo, aampa tiame utewariemenia pu'kao. ¹⁹Yooma iyotemitiamua, i'ka aamo no'o

*Waani oowisani kanterero
tajaka ajakachi naasipa,
Eesusi tetewiria. (1:16)*

tetewitiaopua; ehpe taawechi simiyame puuua, wahka ihtoriachi ikimeripua tiameo. ²⁰Ihji oowisani so'pori no'o ahjamina sekachi makoka weriraa, oowisani tuuyetori puuua, kaaweruma tuuyewari i'toame, oowisani tiopachi mochikame. Puuu oowisani kaantera ahjachi ajawaniamea, o'ro netetiamea, oowisani tiopapua.

Ejesio tiopachi nayewatuamee tuuyepori

2 Waikao puuu tijoeka tiame no'o nayeweria, no'o chaanekapua tiameo:

—Ejesio kahtameopua Riosichi simiyame masitekao, i'ka iyotesa uhjuremitiapua pu'kao:

“Ihji naaweseria, Apoe oowisani so'pori makoka weeriamечи o'inia eenamepua, ahjamina sekachi makoka werirame. Puuuu, i'ka o'ro oowisani kanterero naasipa oiyamepua, puuuu, oowisani ti'tiopachi puuuu. Puuuu eee aamo chaaniamepua: ²Neeepua, te'ta machiyameraapua aamo yooraka mochikao, aamo aachin teeka anachapua tiameo, itapiti a'chi yoraniaopua, mooena e'raka. Nane'riamenia aamoo, ki anachaka tetewamekopua ki kaawe nokiwao. Muuuu iintoteka ne'nekamepua, pu'ka no'o ajawaria ahpo teewameopua pichiwatakao. Nane'rekame muuuu pu'kao, kiisi pichiwa chaachapamekopua pu'kao. ³Nane'renania aamoo ki naanaso e'ramekopua, kiisi nahsinepaka tekipanakapua no'owichioo, anachakapua eemea, aiwakapua tiameo. ⁴Nape wa'a chiiainia amochio, itapiti iinuenia amochio. Eemea toarepua pu'kao, pukeri o'inia, aamo peenia e'raka no'o yorakeka mochiriao. ⁵Inatepamitiaopua eemea, pukeri o'inia, itapiti a'chi teeriaopua no'o ahjamao, sewina erapamitiapua eemea, eenechi wa'api teeremitiapua, pukeri o'iniaopua aamo teeriachitia. Ki wa'a aamo noonisoo, wa'a eenaka aamo u'yemania, pu'ka aamo kantererowaopua. ⁶Nape wa'a te'tiai eemea, itapiti iinue eemea noochitia, aamoopua, nekumiamekopua, Nikorai nokayaopua ti'tijoeri, noochitiaopua. ⁷E'waka mochitonariamea, inataka keepupuapua i'ka Riosi Riosiwari chiiiao, yooma eeme ti'tiopachio. Yooma e'waka mochitokamea i'kao, newitoka puuyakameopua ki ka'karumachio, neeeai reesiseri kiamania pu'kao, kaawe ko'komichioopua, pu'ka kuuu ahjarichi taakiameopua, ki wahjiame ahjaniame taakiameopua, pu'ka Riosi eechichi, paarasarichi naasipa weeriamеopua.”

Ehmirina tiopachi nayewatuamee tuuyepori

⁸Waikao puuu tijoeka tiame no'o nayeweria pukeri o'inia, eee no'o chaanekapua:

—Ehmirina tiopachi mochikameo, pu'ka Riosichi simiyame wa'a nayewatuameo, i'ka no'o cheemia iyotesa, uhjurepuapua: “Ihji i'ka naawesari chiiamea, aata ki o'inerewa iinuemepua, kajuwaoiopua;

ihjia mukukamekaiopua, eenechi ahjakamepua. ⁹Puuua eee aamo chaaniamepua: Neeea aamo Ehmirina mochikameo, nane'riamenia aamo tísia aiwaka mochikaopua, nane'riamenia aamooopua tiameo, kihta iinuekopua paarasario. Nape eemea wa'a te'tiaio, te'ta tísia paarasariemekaitepua. Nane'reka yasitoamenia pu'ka ahpo i'isaeri ti'tijoeri teewameo, aamoo a'chikoi chaaniakopua na'arekao; yooma puuua, Satanasi napawikarichi mochitoamekapa wa'a chaachapamepua. ¹⁰Nape eemea ka'chi eramitia tísia aiwateniaieopua pukaao. Neeea Satanasio, wa'a tiame reesisemerinia pu'kao aamo aiwatemichioo, aamoo ne'nenariapaopua, akatiasi noochi paparamekoopua. Néé, Satanasia, aamo amori o'iniame puuuapa, aamo karichiami to'towatowaopua, ahpo ku'iwarieopua aamo na'ara yoratekao. Wa'a teeremeripua oosa mariki taawe Riosi inatarichi tiiao. No'o iyorieme enepuapua naaju. Aamoo noochi paparario, ahkasi mukiwarichioi ki wekatiameneeso, neeea aamoo waikao, te'ta ahjari aamo kiamania, te'ta ki wahjiame ahjarirakamera, te'ta ki teesa nateyamera ahjari. ¹¹No'o keepuka mochtionariamea, no'o e'weka mochtitopuapua, no'o keepuka i'ka Riosi Riosiwari chiiapua, yoomahka wa'a Ehmirina tiopachioopua, yomachi ti'tiopachioopua tiameo, wa'amio. Yoomahka Satanasiae na'arari aiwatewa newitokamea, kiisi aiwameri puuua, oosa mukiwarichi simiyameopua wa'asio, te'ta ki Riosi ahjama mochiwameopua.”

Peerekamo tiopachi nayewatuamee tuuyepori

¹²Waikao puuu tijoeka tiame no'o nayeweria pukerio, no'o chaanekapua tiameo, Riosichi simiyame tuuyetoameopua, Peerekamo tiopachioopua, i'ka iyotesa uhjurepuapua pu'kao:

“Thji naawesari chiamea, maacheta neneku yoorame chu'wachi iinuemerapua, ahpo chiiia ki teesa tiame mu'ipamera. Puuua Eesusi puuupua, eee aamo chaaniamepua: ¹³Nane'renania wa'a aamo ohjoekachio, Satanasi ye'kachikopua. Nape eemea Satanasi ye'karichikoipua wa'ao, no'okamera iyorika mochtokame eemea. Aantipasi taawechi meritioopua aamo tetewachi wa'a tiopachio, muuua no'okamera te'ta kaaweruma naewakamepua, káátisia aiwaniamekoipua wa'a tiopachio, no'okamera paparakame eemea. ¹⁴Kaawepua aamo noonowiria, nape pu'kachepa, itapiti iinuekane amochio ookapi. Eemea Waarami masitewachi mochitoaio, kiisi toinareka eemea pu'ka ki kaaweruma masitiao. Aamoo wa'a te'tiopao, Waaramia Waaraki nuurerepua, pu'kao ahpo i'isaeri ti'tijoerioo masitemichio, ka'chi tiio ri'riosi manaketiamene ko'kotiaio, suwepori nokitioopua, ka'chi ikinio tuuyemichioopua. ¹⁵Ahkasi nikoráita nokaya na'naritona eemea, ookapia, ka'chi ikipo chaachapaka suuwe erapori nokayaio. ¹⁶Sewina erapasa naaju eemea. Ki aamo

sewina erapasoo, wa'a enamane nasiwari maachetaeka, pu'ka maacheta no'o chu'wachi iinuekaeopua, nasiwari mehtanamania. ¹⁷E'waka mochitonariamea, inataka keepupuapua i'ka no'o Riosiwari iyoterichi chiiiao, yomachiami ti'tiopachi mochikamea. Yooma e'waka newitoka puuyakameo ki ka'karumao, no'o Noonochi te'pa eenamee, koi'temania, puuu apoechi eename, ki teteiwamepua pusieo. Aamoo, tehte tohsaname kiamane tiameo, aamo weemera teewarao ahjachi iyotetiame. Pu'kao aawataoi ki nane'remapua, muuuche nane'remapua kiatiamerachi.”

Tiatira tiopachi nayewatuamee tuuyepori

¹⁸Waikao puuu tijoeka tiame no'o nayeweria pukerio, no'o chaanekapua tiameo, Tiatira tiopachi mochikameo, Riosichi simiyame wa'a naewatuameopua, i'ka iyotesa uhjuremitiapua:

“Ikachi nayewamea, Apoe Riosi Taanara puuuu, ahpo puichio na'ika tiame tajenarieme, ahpo tarachiopua oronse meetarika tiamepua, kosoka apochetatiame. Puuuu eee aamo chaaniamepua: ¹⁹Neeea aamo yoorao yooma tetewamepua, aamo nakira iinuekaopua tiame noochio, aamo noochi paparaopua tiame, aamoo Riosiwichio yorakeka mochika, aamoo ki nahsinepaka te'teretoa, aamo tísia aiwatoai anachatoameko. Yooma aamo ehpe yooraka mochiraa, yooma epeche kaawe teetoamepua, epeche ki pukerichitia, aamoo pukeri noochi pichikerioio. ²⁰Nape i'kachepa ki kaawe tiame eemea, pu'ka Esaweri oowitiameo aamo reesiamekopao, no'o ti'tijoeriwao wisikuemichioo. Puuu oowitiamea, suwepori nokiwa masitiamepua no'o ti'tijoerio, no'o ti'tijoeriopua tiameo, ri'riosi oowewatiame kooame konuriamepua, ka'chi ikipo tuuka Riosichi kaawe te'tereniameo, ko'kakaiopua pu'kao. ²¹Neeea pu'ka oowitiameo, tehpe ki'yakame neeepa, ahpo suwepori ihsiao toimichiopua, nape puuu oowitiamea, ahpo wa'inanipua pu'kao. ²²Pukaepa wa'api inisinariopa pu'kao, tísia aiwatemania, yooma pu'ka ahjamao, suwepori nokayameo. Pu'ka Esaweri tatanaraopua tiameo, ki kakupachi enepasoopua, ²³yooma ko'imania. Waikao yooma ti'tiopachio, nane'remapua no'oo, ahkasi kai waapisi no'o nane'riamekopua aaata inataopua, ti'tijoe ooweruoiopua tiameo. Pukaepa neee, yooma pipiripi pu'kaonia, ahkasi nokaria kiamania pu'kao, no'o teewiaopua kiapuameo. ²⁴Nape wahjachi aamo Tiatira mochikameo, ki pu'ka masitewa nokaka mochikameo, ki pu'kachich wahjachi pepenipaka mochitoameo, pu'ka kai waapisi noriwi tiameopua Satanasichio, ka'chi chaaninia aamoo. ²⁵Wa'api teekache mochijerania aamoo, noochiche paparaniame neesetoka, ahkasi no'o eenachisi eenechi. ²⁶Yooma newitoka machenakame yomatiam na'arewao, no'oche e'ra iintokaopua ahkasi kajuyachisio, neee pu'kao yomatiam i'ka

wehjoarichi ti'tjoerichiopua, kiamania yawichitumichioo. ²⁷Puuua waikao, sisioki wepirae makoka nuuremapua, ki kaaweruma tiario, sikorichitia kahsinamapua te'ta ahpo utewarie, no'oopua ki'yariae. ²⁸Pu'ka kiatiname neeepa wa'a iintomeria, te'ta Apoe cheeriachitia no'o Noono. Pu'kao kiamania tiameo weemera cheisopori, weemera wehjoarichio weemera ma'chirepari, te'ta peenia tiamera. ²⁹E'waka mochitonariamea, inataka keepupuapua i'ka no'o Riosiwari iyoterichi chiiiao, yomachiami ti'tiopachi mochikamea.”

Saarisi tiopachi nayewatuamee tuuyepori

3 Waikao puuu tijoeka tiame no'o nayeweria pukerio, no'o chaanekapua tiameo, Saaris tiopachi Riosichi simiyame wa'a naewatuameopua, i'ka eee chiiame iyotesa uhjuremitiapua pu'kao: “Puuu Apoe oowisani Riosiwari iinuemea, oowisani so'pori sekachi iinuemea tiame, aamo chaaniamepua: Aamo tetewaninia wa'ao ihtana aamo ihsio. Tísia kaaweruma naewaniame muuuu, nape mukukameka tiiate muuuu, ki ahjamekate muuuu, kiisi kaawe tiipa noochio. ²¡Pusasa muuuupa! ¡Yaapiti muuuu! Oijenate pu'ka amochi tiiapua, teesa amori mukuyame wa'asi itipiameopua amochio. Kihta tetewamenia amochio, no'o Noonowichio kaawe ihsiwao. ³Inatepasa naaju, pu'ka pukeri oi'inia aamo masiteretia. Pu'kakamera na'naritopuapua. Aamo Riosikamerachi ku'ripuapua ohso kaawe. Naane e'reka moochi. Ka'karumache yooraka ahkasi no'o eenachisi, ki nane'riapa eemea, achini keenako no'o enamiao. Seenekachi ki kaawe teeretare eemea, senawato no'o enasoopua, ichikoamechitia tukaoo. ⁴Wa'a Saaris tiopachio, mochiwipua pehji ookapi ki nohpikameopua apochio. Puuuu no'o ahjama mochimeripua tohsaname wakiraeka, Riosie piipatetiamekapaopua tatakoriario, Te'ta apoe no'o Noonoeopua cheriweka. ⁵Yooma ne'newitoka puuyakamea ki ka'karumachio, totsaname wakiratepuame puuuu. Yooma pu'kaonia no'o ahjari iyotaperichio, ki cho'wemania teewaraopua pu'kao. Yooma pu'ka teewarao, ka'karumachitia ne'netemania no'o Noonopua wa'a tewekachio, yooma no'o Noono ku'kuira tetewachioipua tiame. ⁶E'waka mochitonariamea, no'o Riosi Riosiwari chiiia keepupuapua, i'ka iyoteri chiiia iyonanioipua ahkaoi ti'tiopachio.”

Irarejia tiopachi nayewatuamee tuuyepori

⁷Waikao puuu tijoeka tiame no'o nayeweria pukerio, no'o chaanekapua tiameo, Irarejia tiopachi nayewatuameo, wa'a mochikameopua tiameo, i'ka eee chiiame iyotesa uhjuremitiapua pu'kao:

“Thji eee chiiamea neeepua, apoche te'ta kaawerumaemera, apoe te'ta pichiwakamera chiiame; neea apoe Raawitaru yeetapura

te'ta iinuemerapua; neea yeetepapurae no'o iinuekao, ihtaoi pukae no'o yeetepariao, ka'chi iika wahjonameripua aaataai; pukae no'o yeetapuriaoio, aaataai ka'chi iika yeetepameripua. ⁸Tetewaninia aamo kaawe nokayao. ¡Néé! Nee apoea no'o Noonoo ye'karichi muimichio aamo wahjonekamepua, wa'a aamo muimiao aaataai kihta aamo wa'inameripua. Nane'riamenia aamoo aiwaka tesiwa teetoka nokisiriopua, kihta sewina erapaka noochio, ohsokamera eemea noochikamera epeche kaawe teetoka. ⁹¡Néé! Neeea pu'ka Satanasi ijinuwaraopua ti'tjoerioopua, ahpo pichiwa i'isaeri ti'tjoeriko tuuyoioipua wihtukao, yooma pu'kaonia kajuyachi taawechio, yooma aamo chokichi tetewachi chopokorieka ajatetemanía, pu'ka Satanasi ijinuwara wistuameo, aamokamera te'ta no'o nakiyameko tetewimichio, pu'ka chopokorieka aamo ajatekameo ka'i. ¹⁰Aamoo, ahsepari noonowiriopa, i'ka aamo no'o nuureriao nayewatukao, ki toaka neesetoriopa aamoo, wa'achitia neeeai kiisi chewitema neea, pu'ka ki teesa tiame aiwariopua, yomachi i'ka tjoerichi enameriopua, pu'ka kajuyachi taawechio, yomatíame teeremerio, pu'ka wehjoarichio. ¹¹Senawato enameri neea. Pukaepa kaawe neesetoka mochtomitia eemea noochi paparao, ki aaata aamo sewina erapatemichio ki aamo kiapua, itapiti tísia nateyameo aamo kiapua. ¹²Newitoka puuyakameo ki ka'karumachio, ki ku'witapisi mochira kiamania pu'kao, no'o Noonoo kariwachiopua tewekachi, wa'a aamo mochimapua ki wahjiamesi, wa'a nawapakame mochimichio. Pukachio no'o Noonoo Riosi teewara iyotemanía, pu'ka mochikachi mochiwari teewara tiamé, no'o Noonoo Riosi ijinuwarako tetewipuawichio, weemera Eerusareni tewekachio. ¹³E'waka mochtionariamea, i'ka no'o Riosi Riosiwari chiia keepupuapua, i'ka iyoteri iyonanioipua, ahkaoi ti'tiopachio.”

Raoriséa tiopachi nayewatuamee tuuyepori

¹⁴Waikao puuu tjoeka tiame no'o nayeweria pukerio, no'o chaanekapua tiameo, Raoriséa tiopachi naewatuameo, wa'a mochikameo tiameo, i'ka iyotesa uhjuremitiapua pu'kao:

“I'ka naawesari chiiamea neepua, Apoe ahjachi erapua tiamerachi; Apoe te'ta pichiwatame ahpo Noonoo; Apoeopua Riosichitiao, pukeri o'inia yooma ihta itapiti iintokameo netekao.

¹⁵Aamo tetewaninia aamo te'ta nokayao, ki te'ta ma'chiame te'tiamekopua noochio, aaata piirechioi. Ki tahtame eemea noochio aaatachio; ki tuurameoi eemea, noochio, aaatachio. Piiripi wa'api tiame enesaa, kaawe enemii eemea; tahtamechekoi, tuuramechekoi.

¹⁶Aamo noochi te'terewao, teesa tataposoriamekopa noochio, yo'yomanía aamoo, ki noochi poanatuwaka. ¹⁷Eemea chaachapanipua

chaachapao: Ki teesa paarasakame teemea, yooma itapitichio, toomichioipua tiame, kiisi tesiwa erakona teemea, chaachapawa. Nape ki nane'riame eemea, ki nu'uti yuuwesirieikai amochio, kihta iinuekapa eemea aamo te'ta paarasario. Eemea tesiwa te'teriaitepua, kiisi pahtiame eemea aamo inatachio, poiame mochikamekate eemea aamo naawariachitia. Wa'a te'tiame eemea noochio, aamo paarasarichikamera paparariapa. ¹⁸ Pukaepa neea, noochi aamo paayamepua, noochi iintuame o'ro te'ta nateyame, amochi paarasatemichioipua, o'ro na'ie te'ta piipatetiame. No'okamera itanepuapua, aamo poiame mochikao ahjae to'pepuameo, wisasori tohsaname piipatetiameo. No'okamera itanepuapua

Eesusia taamo iikachi noonotenapua pakinareka. (3:20)

tiameo, aamo puichi i'yowapuaopua aamo kaawe ma'chiremichioipua, ki kaawe aamo tiia puichio. ¹⁹ Yooma no'o nakika kahtiao, kokosa yooraka kakupachi iintapame neea, aaata ki kaawe noonoisoo. Ka'te ki kaawe nokimitia naaju. Ikanati iiyana erapamitia eemea naaju, pu'ka ki kaawe aamo nokayao. Ohso kaawe noochi e'enamitiapua, aamo sewina erapakapua kaawerumachi. ²⁰ ;Nee! Amochi asiru neeepa, muuuche toinapua reesisemichio, aamo iikachi pakimichioo. Aaata piire ahpo iikachi no'o paajutesoo, ahjachi enamania iikachio, wa'a yasitomiaopua ahjama, ta'iria mochitopuaichioipua pirena, kaawe e'raka. ²¹ Neeea wa'achitia neipa mukiwari newitoka machenakapao tatakori natetekao, no'o Noono ye'kachi yasipakame neea, no'o Noono ye'kari yasirachioipua ahjama; wa'achitia neeeai, yooma pu'ka ki ka'karuma newitoka puuyakameo, no'o yawichika kahtiachi mochimichio kiamania pu'kao, no'o ahjama mochitomichioipua. ²² E'waka mochitonariamea, i'ka no'o Riosi Riosiwari chiia keepupuapua, i'ka iyoteri iyonanioipua ahkai ti'tiopachiamio.”

Riosichi paparaniame inamutiame tewekachi

4 Neipa i'kao nee Waania, te'pa ne'nepakania tewekachi, wa'a tewekachionia, piiripi yeeta wahjokame tetewikania. Wa'a yeetaputiachi o'iniaio, no'o paaechaniapua. Puuu wa'a no'o paaechaniamea, puuu wa'api enechaniamekapua, puuu pukeri no'o paaekame. Puuu wa'a no'o paaechaniamea, kokotiame cheechaniapua te'onichitia:

—Waaníii, moenasa wa'atikiáaa. Aamo ne'netenariame neeea, itapiti achini teeremeriko neipá itapiti no'o aamo tetewitemichio.

²Wa'a cheesoopua neeea, ikanati uutiapa Riosiwario, te'pa no'o tetewikania, no'o paaekame weeriachi. Wa'a moenasaapa no'o moenaputiachio, yawichi yasira weeriapua wa'ao. Pukachi yasirao, wa'a kahtiapua aaata.

³Puuu wa'a kahtiaamea, tehteka tiamekapua, tisiwa peeniatiametehte. Puuu tehtea, asape tewaniame tehte tiamekapua, konarina tehteoika tiame. Wa'a ikisao ye'ka yasirachio, kenora weeriapua wa'ao aampao.

Puuu kenoraa, esmeráta tehteka tiamekapua, káátisia peeniatiametehte. ⁴Wa'achi norikame ye'ka yasirachioi, wa'achi ahjakapua piire weerewa aampa naao ya'yawichi yasira, pukachi pipiripichio mochikapua, piire weerewa aampa naao ti'tijoe o'ochetiametehte. Puuu, apoche totosaname wakiraemekapua, puuu moochio apoche o'ro yawichi mo'korira mo'korieemekapua, ya'yawichichitia. ⁵Nape te'ta yawichi yasirachi o'inia, kuhjipari puuyapapua wa'ao, rurusura chiiapua tiameo, wa'a ikisa te'oni. Tawemina ye'kari yasirachio, oowisani tahjera ajakapua wa'ao, puuu oowisani Riosiwarikapua. ⁶Wa'a te'ta yawichi yasirachi taweminaopua tiameo, pa'weka tiame po'yapua wa'amio, kawiame akipame, kaawirachitia.

Wa'a yawichi yasirachi norikameo, wa'a ajakapua tiame, naao itapiti ahjakame, pochikame puusiemekapua taweminao, pukaminaopua wa'achitia. ⁷Piiripi puu ahjakamea, mawiyaka tiamekapua; piire ahjakamea, oisika tiamekapua; paikachi simiyamea, tijoekapua nanarirao; naochi simiyamea, wa'weka tiamekapua, anasawiapua poojachuka simiyamechitia. ⁸Yooma puuu naao ahjakamea, puhsani anaemekapua pipiripichi. Aanatereopua, aampaopua tiameo, puusi apochekapua, puuu. Puuu naao ahjakamea, kiisi tewiapua kusuka chaachapakao, yooma taaweoi, yooma tukaoi. Puuu ahpo wiikachio, chaachapapua:

Te'ta piipari, te'ta piipari, te'ta piipari,

Wania tewekachi o'inia paaeniaio, wahjokame tetewanipua tewekao. (4:1)

wa'a tiame taamo Paamiraa,
 wa'a tiame taamo Noonoo.
 Wa'a tiame Noonoo,
 ki teesa tiame Utewariemeraa,
 puuuu yasariameraapa,
 puuuu ehpiami yasioameraapua tiame,
 apoeopua ahkasi ki seena aampasi yasitomeri,
 kiisi nane'rewa wahka ihtori taawechisi.

⁹Senepi ihji ahjakame wikataiopua, cheriwema kiasiapua yoorewi nookeka tiame pu'ka yawichi ki wahjiamesi ahjameopua. ¹⁰Puuu piire weerewa naao pa'pamiratuamea, chopokorieka ajapakaopua taweminao, ahpo yawichi mo'kori pujisaopua, pu'ka te'ta yawichi tawemina to'towesiapua. Wa'a nokisikaopua tiameo, wiikesiapua tiameo chaachapasika:

¹¹Tisiwa weruma muuuu, yooma ihta enepatekapaa
 tisiwa yooreniamu muuuu,
 ki teesa cheeka nuurariemekapao,
 yooma itapiti iintuameopua muuuu,
 amoe e'rae iintupatekamepua,
 amoe e'rae netetiamepua,
 amoe e'rarichi enepakamepua.

Pi'rinatiame iyotetiame, Po'wa teewataniame tiame

5 Waikao puuu ye'kari yasirachi kahtiamea, ahjamina sekachio, piiripi iyosi pi'rinatiame makoyamekapua, neneku iyotetiame, oowisanisi ikichetiame, ma'chi o'inia ahkasi kajuyachisi yooremina. ²Waikaonia pu'ka tetewisaapa, piiripi Riosi ku'iwari tetewakania, ki teesa u'wame. Waikao puuuu, ki ku'ita sisinakao, chaachakapua:

—jAatanakamera ikichapume tiamejuarepu, i'ka pi'rinati iyotetiameooo? jAatanajuarepu i'ka iyosi pi'rinatiameo sa'runasa iyonameriaaaa, itapiti iyotetiame yooremina iinuekaooo?

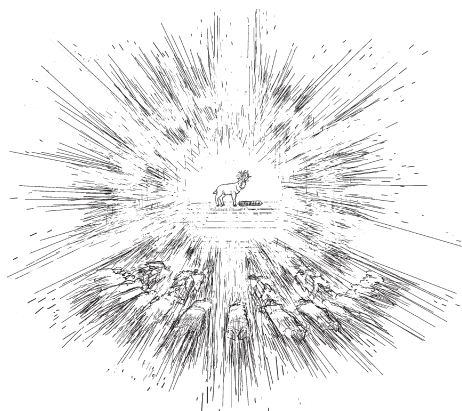
³Nape kiisi nehjiakapua aawataai. Yuuuwéeme tiiapua wa'ao. Aawataai ki'tiapua wa'ao, i'ka iyoteri ikichera wahjopume tiameopua, ahkaoiopua, tewekachioi, weechioi, wehteroi. Aataai ki ne'neme tiariemekapua pu'ka iyoterio. ⁴Nee Waania waikao, naarapua, ki tewiniopa aataoiopua, pu'ka iyoteri wahjonameri tiameopua; aawataai ki'tiapua wa'ao, pu'ka iyoteri yooremina ne'nemeri ahsepari tiariemeopua. ⁵Waikao, piiripi puuu wa'a mochikame paamiratuamea, no'o chaanekapua:

—Ka'te naara muuuu, iintuaitepua i'wao aataa ikichapumeria. Nee, naati iintomeripua pu'ka ikichapukao, Apoe Mawiya teewataniamera, Apoeo yooma ihta itapitichio, newitokame. Puuu Apoe Mawiyaa teewataniamea, naatikapua, Uura tetejimarichi

machenakame, puuua Raawitaru ojochiwarachi naawakame. Puuukapua, pu'ka pi'rinatiame iyoteri oowisani ikichera ikichapumeria. Puuukamerapua te'ta ikichapume tiariemea.

⁶Wa'a te'ta ye'kari yasirachi weeriachi norikameo, pa'pamiratuame ajakapua, pu'ka pukaminao naao ahjari ahjakame ajakapua norikameo. Yooma pu'ka norikame ajakachi naasipao, Po'waka tiame chuhkuapua wa'ao, tijoekai tiameka puuua. Puuu Po'waka tiamea tijoekai tiamea, meriretiamekai tiamekapua tiiao, nape wa'a chuhkuapua ahjakame. Puuu chuhkuamea, oowisani aawaemekapua oowisani puusieme tiame. Puuu Po'wa oowisani puusiraa, oowisani Riosi Riosiwariikapua, yomachi wehjoarichi uhjuratiame. ⁷Waikao puuu Po'waka tiame tijoekai tiamea, eenaka uukapua pu'ka pi'rinatiame iyotetiameo, yawichi yasirachi

kahtiameo, ahjamina sekachi makoka kahtiao. ⁸I'kao uusoopua pu'ka wipiri iyoterio, puuu naao ahjari ajakamea, puuu piire weerewa naao pa'pamiratuameapua tiamea, chopokorieka ajapakapua pu'ka Po'wa teewataniame taweminaopua.^a Yooma puuua a'rapa iinuekapua, moorera makoyameapua tiame, apoche o'roe netetiame, cho'ie pochiwetiame. Puuu cho'ia, Riosi ahjae mooriniamekapua, yooma Riosichi mochiwariopua, ahjae Riosi taenari itaneniame, ihtaai itapiti. ⁹Ihjia wa'ao, weemera wiika wikatakapua, ki

*Po'wataniame tijoera, ahpo
Noono Riosie kiaretupua
tunitapi iyotetiameopua. (5:7)*

wikataniame pehji. Ihjia i'ka wiikachio chaachapapua:

Muuuchepua i'ka pi'rinatiame iyotetiame iyoname tiameraa,
ikichapume tiameraa tiameo,
yooma pu'ka oowisani ikicheraopua.
Muuuchepua aamo mukuriae tarakamea ti'tijoerio,
Riosiwichio enemichioopua,
yomatame ihta ti'tijoerioi,
yooma ihta nayewameoi,

^a 5:8 Po'wa teewataniamepua Riosieo, taamo tatakori te'ta piipateniamewichio meritiamekopua, ehkoriai o'iniame wa'a nokisiniamechitia tatakori piipateniamewichioo, po'wa merisa mananiame Riosiwichioo.

yooma ihta tetejimari iintuameoi,
yooma pirenatakamemua taamoo,

¹⁰ piiripi wa'api ye'karichi iintapaka,
piiripi wa'api mochiwarichi yomatiamé paamiratuame iintapaka,
aamo yawichi ye'karichi ku'ipuawichioopua,
ahkasi yomatiamé weeechi wehjoarichioopua.

¹¹ Neipa eenechi no'o ne'nepoio, muuwaeme ajakapua Riosi
ku'iwari, nape kíf ookapi miyoni, epeche epechesi simiyame miyoni,
ahkasi epeche mi'miyoni, kiisioipua ihtetakao, ahsepame tiame,

¹² puuuu, weeru siinakoopua, chaachapapua:

Puuu Po'wa teewataniame taamowichio meritiamea,
puuupua te'ta yomatiamé paarasari uume tiariamea,
yooma ihta ye'kariopua,
yooma ihta machiwariopua tiame,
ki teesa u'wariopua tiame,

weruma te'ta tisia yoorewiwa tiameopua tiame,
yooma apochi kaaweruma chaachapari.

¹³ Pu'ka tetewisaapua inamukania, yooma ihta ahjatetiameopua,
tewekachi ohjoemeopua, weeechi ohjoemeopua tiame, wehtere
ohjoemeopua, pa'wechi ohjoemeopua tiame, yooma ihjia
chaachapachaniapua:

Te'ta ye'karichi kahtiaméopua,

Apoe Po'wa teewataniameopua tiameo,
pu'kakamera te'ta kaawerumari chaachapari chaachapapua
pu'kao,

te'ta weruma yoorewi e'repuapua tiamé,
te'ta weruma utewari u'waeniame,
ahkasi ki wahjiamési.

¹⁴ Puuu naao ahjakame te'ta yawichi nooreka ajakamea,
chaachapakapua waikaopua tiame:

—¡Wa'a ikimitiapua! ¡Wa'a teeremitia!

Puuu piire weerewa naao pa'pamiratuamea, chopokorieka
ajapakao, weruma yooreka iyorekapua.

Po'wa teewataniame Tijoe oowisani ikichapura wahjonaria

6 Wa'a ikisaopu Po'wa teewataniamea, piiripichi simiyame
oowisani ikichapura, ikichapukapua. I'kao ikichapoiopua, piiripi
puuu naao ahjari wa'a ajakamea, no'o chaanechaniapua:

—¡Yaapiiii, u'masika ne'nesaooopua! —nape kokotiamé
nayewachaniame, ki ku'ita te'teokachitia.

² Waikaonia wa'a u'masika ne'nepakania. Wa'a no'o ne'nioio,
kaawai chukitoopua wa'ao tohsaname. Pu'ka kaawai yaasetoamea,
atapori makotoamekapua, ahjae nasiwapuame. Puuuu ke'chu

nasiwasiaio, yawichi mo'kori kiatiapua. Puuuu nasiwamiao newitomiache akipakapua.

³Waikao ooka simiyame ikichera ikichapoiopua, puuu naaochi simiyame ahjariaipua, no'o chaanekapua:

—¡Yaapi u'masika ne'nésaaa!

⁴Waikao piirechi kaawai machenakapua sehtaname. I'ka yaasetoamea, weruma maacheta nasiwari kiatiapua, ta'iria mochikameopua, nasiwari mehtanamichiopua, aapoe ahpo ko'imichio.

⁵Paikachi simiyame ikichari ikichapunioiopua:

—¡Yaapi u'masio ne'nesaaa! —no'o chaanechaniame inamukania, pu'ka paikachi simiyame ahjariopua.

Waikao no'o ne'nepoio, kaawai ohchoname machenakapua. Ihji yaasetoaa, sekachi makotoamekapua, pehtewari ahjae ihtetaniame.

⁶Pu'ka machenioopua, naasipa pu'ka naao ahjari ajakachiopua, cheechaniapua:

—Piiripi peteri ihtetatiame kiapuamepua tiirikoo, piie taawechi tekipanaka yowiwameopua. Nape seewara tewaniame enesoopua tiirikoo, paika peteri ihtetatiame wa'asi kiapuapua pu'kao, piie taawe tekipanaka yowiwamewichioo. Iinuesaa itapiti ihkomerao itapiti nerowioi, itapiti wiinooi, inateka nuutetopuapua pu'kao. Ka'te na'atamitiapua pu'kao, soopatoo kiteremerikopua pu'kao wa'asi.

⁷Naaochi simiyame ikichera ikichapunioiopua Po'wa teewataniame ti'tijoeo, puuu naaochi simiyame ahjaria, no'o chaanekapua:

—¡Yaapiti eenaka ne'nesa!

⁸Waikao, kaawai saawaeme machenakapua. Pu'ka yaaseka yasitoamea, Mukiwari tewaniamekapua, pu'kapu pukaminao, Wahjipari Noonora ihtoapua. Puuuu kiatiapua, piie naasipa naasipasi ko'imichiopua ti'tijoerio, yomatiam weechio, yooma ihta itapitie, nasiwarie, toorewie, ko'koamee, oorieoi ko'koniamée.

⁹Pu'ka Po'wataniame Tijoeo, marikichi simiyame ikichera ikichaputiopua, waikao tatakori piipateniamечи teere ajakame tetewakania, Riosi tuuyewari iyorika mochitokamekapua, ko'itiamе. ¹⁰Puuuu, ki ku'ita siinakoapua chaachapaka:

*Ihji kaawaia u'maka
puuyakamepua pipiripi. (6:8)*

—Yomari aampa tiaméee, apoche te'ta kaawerumáaa, te'ta pichiwariemeráaa, ¿ahkasi achinitio katewetamua Riosíii, aamowichio te'teretopa, taamo ko'yakameopua weeechi mochikameo?

¹¹ Waikao wisasori totosaname kiatiapua, wakiratamichioopua, yoomá pipiripi puuuu, yooma ahsieme piipatetiameopua Riosieo. Pu'kao Riosia puuyenurekapua pehjio, yooma kokosaniamepua weeechi nanaarameo, ahkasi ahsepachisiopua tiameo, Riosichi poponiwao, kehkisa enemerikoopua, Riosie Weratiamewichio nokaka wahjipakameopua, ko'ipuame toiyameopua pehjio, wisasori totosaname kiapuawichioopua tiame.

¹² Waikao Po'wataniame Tijoeo puhsanichi simiyame ikichera ikichapusoopua, ki nu'uti ahpo sasawekame tetewikania weeeo, taaaai ohchonasipakapua waikao, itapiti tunakamee mo'poretiamechitia. Waikao meechnaa, eeraka tiame eenepakapua.

¹³ Waikao itapiti so'porika te'tiame wehchisi ruhjikapua, itapiti taakeri eekae ki muuenati sasawetiapa ruhjikamechitia. ¹⁴ Te'pa tiame tewekaai, pi'ripaka apechuka kiisi naania iikapua. Kaawiai i'ka weeechio, yooma sewina ajapakapua ahpo ajakachio. Neronasipa weeeai, wa'achi noonoikapua tiame, sewinachi ajapakaopua.

¹⁵ Waikao i'ka weeechi ya'yawichia kapitaia tiame, yooma ahpo soontaro ahjamaopua, yooma te'ta totomiwaeme ahjamaopua tiame, ahpo puhkuchitia tekipaname ahjamaopua tiame, wahjachio oowera tekipanakame ahjamaopua tiame, yooma kaawichiami ujumakapua, teesochiami ichipumia. ¹⁶ Waikao wa'a kaawi teesochi mochikaopua, chaachapapua:

—¡Áii, áii! ¡Yaapiti tamochi ru'misa kaawíii, taamo ichipupapuapuaaa! ¡Ka'te taamo tetewite pu'ka yawichi yasirachi kahtiaméooo, pu'ka tamochi nekakameopua! ¡Taamo ichipupamitiaaa, pu'ka Po'wa Tijoe nekarewachiooo! ¹⁷ ¡Asirupa Riosi ki nu'uti nekarewaaa, kiisi anachame tiameaaa, tísia aiwari tiameaaa!

Machipori yahchetiame i'isaeri tetejimarichi ti'tijoeri

7 Neipa i'kao neee Waania tetewakania, naomina i'ka weeechio, naao Riosi ku'iwari ajakame. Puuuu, naomina i'ka weeechio, eeka to'piamekapua ki weeechi eejemichio, pa'wechiamioi, uumawechiamioi; wa'a teereniopa eekaa, yomatiamé yuuwéeme itipikapua. ² Wa'a te'tioipua ajakao, cherayachitepa eenakapua piirechi Riosi ku'iwari, puuuu ahjae machitapuame i'toamekapua, Riosi Ahjamechi paparameopua. Ihjia sisinamukapua pu'ka naao Riosi ku'iwari ajakameopua, yooma na'atamichioopua kiatiameopua, weeeopua pa'weopua tiame. ³ I'kao chaanekapua:

—¡Ka'te pehjíii! Ka'te na'ata aataoi pehjíii, weeeoi, pa'weoi, uumaweoi. Puuyemitiapua pehjó, ahkasi pu'ka Riosi tekipanakekameo, yooma yahcheniasichiopua pehjó, Riosi machitewaraopua koata.

⁴Puuu machitewari yahchepuamea, kehki enemeri inamukania. Puuuu, piire sientoo ooka weerewa aampa naao miirikapua. ⁵Yooma puuuu, oosa mariki aampa ooka tetejimari, apoche isaeri ti'tijoeri, waika o'inia ehpe taawechiamisi, mochitoame ti'tijoetusika. Pu'ka oosa mariki ooka tetejimarichio, oosa mariki aampa ooka mi'miri uutiapua, yooma pipiripi tetejimarichiopua: piiripia naatikapua, Uura tetejimari, piire Ruuweni tetejimari, wa'a ikisa Kaati tetejimari, ⁶Aasere tetejimari tiame, wa'a ikisao tiame, Nehtari tetejimari, Manase tetejimari, ⁷Simeoni tetejimari tiame, Reewi tetejimari, Isaka tetejimari, ⁸Sauroni tetejimari, Oose tetejimari, kuachiopua wa'asio, Chaamini tetejimari.

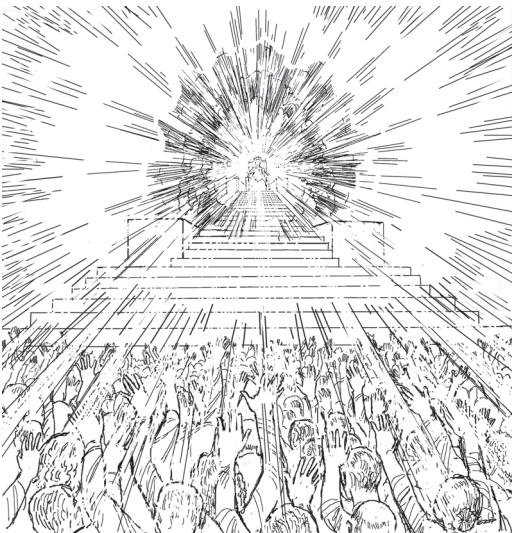
Totosaname wakiraeme muuwaeme

⁹Neipa i'kao i'ka ne'netetiana. Waikao yawichi yasirachi taweminao, i'ka Po'wataniame Tijoe kahtiachi taweminaopua tiame, ki ookapi ajakapua ti'tijoeri, nape ki ookapikapua, kiisi ahsepame tiame ihtetaka. Ihji ti'tijoea oowerua tiame, yooma ihta ti'tijoeturikapua, yomatiamé weeechi ohjoeme, yooma ihta naera yeenieme. Yooma puuuu, wisasori totosaname chuhchaemekapua,

ahpo sekachio, tahku saawara makoyáme.

¹⁰Ihji ti'tijoea oowerua tiame, weeru siinakoapua chaachapakao: Cheriwema Riosíii, yawichi yasirachi kahtiámeooo, cheriwema tiame Po'wa teewataniame tiaméee, yooma taamoo, te'ta newipateriawichiooo!

¹¹Neipao tetewakania, pu'ka yawichi yasirachio, pu'ka naao ahjari ajakameopua tiameo, pu'ka o'ochetiame pa'pamuratuameopua tiameo, yooma puuu Riosi ku'iwaria, norikame

Tisiwa ki ookapi ti'tijoeri yomatiamé wehjoarichi seesenu naeraemea, ki nu'uti cheriwema ki'yani Riosio. (7:9)

ajapakapua pu'kao. Waikao ihjia, wehchisi koomorasipakao,
 12 chaachapapua:

¡Wa'a teeremitiaaa!

¡Wa'a teeremitiaaa!

¡Cheriwema pu'kawichiooo! ¡Kaaweruma chaachapari
 pu'kawichiooo!

¡Ki nu'uti yoorewa pu'kawichiooo!

¡Ki nu'uti iyoriwa pu'kawichiooo!

¡Ki nu'uti machirewa pu'kawichiooo!

¡Ki nu'uti ye'kari pu'kawichiooo, ki wahjiamesi simiyame
 pu'kawichiooo!

13 Waikao piiripi puuu piire weerewa naao pa'pamuratuamea, no'o
 iinatukekapua:

—¿Aatanaju ihji totosaname wakiraamea? ¿Ki machiyamemua?

¿Ki nane'riamemu akana o'inia e'lenakamekopua?

14—Ka'i. Ki nane'riamenia. Muuupua nane'riameraa —
 chaanekania pu'kao.

Waikaopua no'o chaanekapua:

—Naati ihjia, te'ta aiwari enekachi o'inia e'lenakame. Ihji
 puuupua, ahpo wisasoriwa piipatekamea, Apoe Po'wataniame Tijoe
 eerarae. Puuu ti'tijoeputa, Apoe Po'wataniame Tijoeeo, totosaname
 enepatetiame wakirarao. 15 Pukaepa i'wa nokayameputa Riosi
 tetewachi, Riosi kahtiachi tekipanameputa, yooma taawe yooma
 tukawariopua tiame. Pu'kao Apoe Yawichi yasirachi kahtiame
 neesetomeripua pu'kao, ahpo ahjama ohjoekopapua. 16 Puuu Te'ta
 Yawichi ahjamao, kiisi cho'chorowaemeripua, kiisioi paramuka
 mochtomeripua, taaaeoi ki aiwaka mochtomeripua, taajenari
 tataeoi, ki aiwameripua. 17 Wa'a te'teremeri puuu, Apoe Po'wa
 teewataniamee neesetopuamekapapua, Apoe te'ta yawichie
 yasirachi kahtiamee. Puuu Po'wataniamea, neeroi ahjamechi paichi
 maaniamechi nerojiteka mochtomeripua. Wa'ao, ki iintumerichipua
 naarakoniameopua wa'asio, Riosio kiterepateriopa o'kewaniameo,
 wa'asi werapakao.

Oowisani ikicherachi simiyame naewaniame; o'ro moorerachi nayewaniame tiame

8 Pu'ka Po'wa teewataniameo, oowisani ikichera ikichapusoopua,
 yuuweeme itipikapua, tepipi. 2 Waikaopua pu'ka oowisani Riosi
 ku'iwari Riosi ne'niachi ajakameo, oowisani kusupuchari kiatiapua.
 3 Waikao, piirechi Riosi ku'iwari wa'a eenakao Riosi o'ro tepawechi
 weripapakua chokichi. Puuu, weeru yahchetiapua moorerachio,
 cho'wi. Puuu cho'wia, Riosi tepawerachi, moomorepuamekapua,
 Apoe Riosio, saaemichiohua pu'kao, pukachi Riosie yooma

piipatetiameo, pukachi moorechi asimichiopua, ahpo nayewiaopua Riosichio. ⁴Puuu moorewaa, yooma paparatiame ahjamao, sekachi o'inia moomokaopua, Riosichi asikapua saetekao. ⁵Waikao Riosi ku'iwaria, pu'ka Riosi o'ro tepawechio, pu'ka moorerao, ihsawi tajenakame pochiwasaopua, weechitipo wi'sunakapua. Wa'a ikitioopua puuu ihsawia, yooma puuuu tahpitika chaachapakapua tataka. Tahpitika nokayapua kuhjipaka, ki ku'wita te'teosika. Weeeai kai muuenati noonokapua waikao.

Kusupuchari turuwaniame

⁶Waikao puu kusupuchari kiatiamea, oowisani Riosi ku'iwaria, kaawe ahpo ajapapua, o'inemia nokayapua wa'asio, puupuchekaopua ahpo kusupuchario.

⁷Piiripichi simiyame Riosi ku'iwari kusutesoopua ahpo kusupuchewao, waikao tehje wi'sunetiapua weechio, na'i, wa'a ikisa eera tiame. Waikao puu wi'suwetiamea, kiiyá naasipasi kosokapua weechio, yooma uumaweopua, yooma to'iweopua tiame.

⁸Okarichi simiyame Riosi ku'iwario, kusutesoopua ahpo kusupuchario, pa'wechio, itapiti ipasetiapua na'i tajenakame. Puuuu ki nu'utikapua, kaawi kehchuma. Pa'wea waikao, kiiya naasipasi eeraeme enepakapua. ⁹Pa'wechi ahjameai, kiiya naasipasi wahjipakapua. Pa'wechi pawekakera nasiwaniamechiai, kiiya naasipasi kosotiapua.

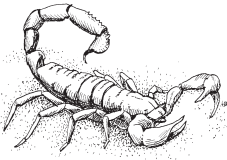
¹⁰Paikarichi simiyame Riosi ku'iwari, kusutesoopua ahpo kusupuchewao, tewekachi o'inia, ki nu'uti wichiyapua so'pori tajenakame. Weechio puuuu, akichiamisi wichikapua, paichiamisi tiame. ¹¹Puuu so'pori tajenariraa, Chihpuame tewaniamekapua, yerowakapa puuuu. Puuuu, kiiya naasipasi neeroi nerojiniam, chihpunakapua yeroweeteka. Waikao pukaeo, ti'tijoeria, tahpitika iikapua wahjipaka.

¹²Waikao, naaorichi simiyame Riosi ku'iwario, puupuchesoopua ahpo kusupuchewao, taaaa kiiya naasipasi tajayao, tukapasipakapua waikao. Meechaai kiiya naasipasi choipakapua tiameo. So'poriai tewekachio, kiiya naasipasi choipakapua, tiame.

¹³Ehjepaoo, wa'weka tiame tetewakania tewekachio, te'pa oiyapua eekachio cheeka:

—¡Áiii, áiii, áiii, eeme weechi mochikamea, tahpitika ikimera eeméaaa, pu'ka wahja paika Riosi ku'iwari ahpo kusupuchari kusupuchamioopua!

9 Waikao marikichi simiyame Riosi ku'iwaria, kusutekapua ahpo kusupuchewao. Waikao aaata so'porika tiame wichikame tetewakania weechio. Puuuu ahjae wahjochaniame kiatiapua, ki wahjamesi yeewachi to'perao, wahjonamichio.

*Puuu itapiti ohchika te'teriamea,
aaata kokosarisaa machirie
ki'kitiameka ko'koame
saaeniamekapua. (9:3)*

—Ka'te na'atamitia to'iweo, kuuu siionameoipua. Ti'tijoeche na'atapuapua, ki koata yahchetiameopua Riosi machitewarao.

⁵Ki reesisetiapua ko'imichioo, oowera aiwatenuretiapua. Mariki meeche nokinuretiapua pu'kao. Puuu kokosa aiwateniamea, machiri ki'kitiameka, eraniamekapua. ⁶Pu'ka taawechiamio ti'tijoeria, wahjipame e'raipua aiwakao, ka'chi ikime erameripua, mukinariiai.

⁷Ihji ohchika tiamea, kaawairakapua, ahjachi nasiwaniame. Ihjia moochio, o'ro apoche mosokiratoapua ya'yawichi mo'koriraka tiame. Nanariraa, tijoe nanariraka te'tiamekapua. ⁸Kuuparaa, oowitiamechitia kuupaemekapua. Taameraa ihjia, mawiyaka tiamekapua. ⁹Ihji weerewaraa, sisioki wakiratetiamekatiapua, ahpo neesetoachitiao. Ihji ma'saraa, ki ookapi kaareta nasiwari kaawaiye panisutoamechitia, cheetoamekapua, nasiwasimia ujumasikamechitia. ¹⁰Ihji wasichiohua, machirika te'tiamekapua, ahjae inikia. Pukae ki'kitiaa, mariki meeche kokosa aiwaniamekapua. ¹¹Yooma i'ka ohchi ye'kamea, ki wahjiam wichiwachi ohjoemekapua, apoe wahjipari noonora; euro naewarichio, Awaroni tewaniamekapua, riekoo naewaniachio, Aporioni tewaniamekapua, na'atarika pihituchari noonora cheeka chaniwame.

¹²Wa'asipua, piiripichi simiyamea te'ta iinyatiame aiwaria. Puuu pahcha simiyame aiwaria, u'matopakua u'matoao, toiyapua pehji, ooka simiyame.

¹³Waikao, puhsanichi simiyame Riosi ku'iwaria,

²I'kao mo'porapusoopua, ki ku'ita moomokapua wa'atikia. Ooronakapua puuu, nape kai nu'uti. Puuu moorewaraa moenakao, yomatiame weeechi tukapame ekatatupatekapua, ki naania ikitekaopua, taaaoi.

³Pu'ka moroyachio, itapiti ohchika te'teriame puuyakapua. Puuu, machiri nokaya utewari kokosamichio kiatiapua. ⁴Puuu chaanetiapua:

Puuu ohchika te'teriamea, tahpitika nokayapua weeechi ti'tijoeri na'narikao, tísia kokosa yoramiapua ki'kiriao. (9:10)

puupuchekapua ahpo kusupuchario. Waikaopua, wa'a Riosi taweminao, o'ro apoche tepawetiame weeriopua. Waikao, wa'a naasipa pu'ka aawa naomina ajakameopua pu'ka Riosi tepawechio, chaanechaniapua, pu'ka puhsanichi simiyame ku'iwariopua, kusupuchari iinuemeo:

¹⁴—Muuua puhjesa ehpeo, pu'ka naao Riosi ku'iwario, Eurate weruma akichi o'yaameopua.

¹⁵Waikaopu naao Riosi ku'iwaria, puhjetiapua. Ihji naao puhjetiamema, yooma ti'tijoe ooweru tiame ko'imerikapua, kiiya naasipasi weechi ohjoerio. Te'ta i'ka taawechiwichio, nuutetiame eneriapua. ¹⁶Ihji naao soontarora, kawachi nokisiapua, ooka sientu miyoni kehkiapua. Wa'a kehki tuuwame, inamukania.

¹⁷Ihji no'o tetewetiamea, eee te'tiamekapua, yaasetoamea, kaawaia tiame. Kawachi nokisiamea, muripa i'toapua ahpo neesetowao, paika tiamekapua. Piiripi tiaria, sehtanamekapua, tajenarichitia. Piire tiaria, siionamekapua, tewekachitia. Paikachi simiyameopua tiiaa, saawaemekapua. Puu kaawai mo'ora, mawiyaka te'tiamekapua. Ihjia chu'wachio, na'i puuchiamekapua aasujere tisia tahtame apochi, moroyamekapua tiameo. ¹⁸I'ka paika na'atarieopua, pu'ka ka'kawai chu'wachi machenameeopua, kiiya naasipasi wahjipatekapua ti'tijoeerio, i'ka wehjoarichio. ¹⁹Puuu ka'kawai na'atari utewarira, chu'wachi yasitoamekapua, wahsirachi tiame. Ihji wahsiraa, siinoika te'tiame mo'oekapua. Ihjia, ahpo mo'oe na'atapua.

²⁰Nape puuu ti'tijoeeri ki wahjipaka itipikamea, pu'ka yerowa ipasetiao, kiisi ka'karuma enepakapua ahpo ki ka'karuma nokayao. Ohsotia simitekachekapua pu'ka kiisi kaaweruma ahpo nokayao, Satanasi na'arari ti'tijoeerikamera na'naritoka. Ihji ti'tijoeeria ooweruria tiame, wa'api te'teretoapua, ahpo ri'riosiwachi paparakapua, itapitie netetiamechiopua, miina meetarie, tehtee netetiamechi, kuuue netetiamechi tiame, yooma puuu ahjachi paparaa, kiisikoi tetewame puuu, kiisikoi inamuamekoiopua, kiisikoi ohjoamepua ahjameo. ²¹Ihji ti'tijoeeria, kiisikoi toayapua ahpo ko'yaoi. Kiisiki toayapua ahpo sipoyaoi, ahpo suwepori nokayaoi, ichikokaoi naapi simitiapua.

Te'ta Riosie uhjuratiame iyoteri pi'rinatiame makoyame

10 Waikao nee Waania, aata Riosie uhjuratiame tetewakania, puuu ki nu'uti tiariemekapua. Ihjia, tewekachi o'inia tekiyapua, toomarichi yooemina weritoka. Mo'ora, kenora naasipa weritoapua. Nanarira, taaa tajayameka tiamekapua, tisia uutapatoapua. Toonoraapua, na'i tajayameka teetoapua. ²Sekachio ihjia, nu'uti iyosi pi'rinatiame makotoamekapua. Ahjamina taararaopua, pa'wechi ihteka weripakapua, owenamina taararaa, weechi ihteka weripakapua. ³Wa'a weripakao, ki ku'ita sisinapakua, mawiyaka chaachaka. I'ka

*Tewekachi o'inia uhjuratiamea,
pa'wechi ihteka weeripua
piiripi taaraeo, piire taaraeo
weeichi. (10:2)*

sisinasoopua, oowisanisa
te'teoka nayewakapua.
4 Oowisanisa te'teosoopua
i'ka te'teoni chiiao, o'inemo
o'rai neeepa iyotekao,
nape tewekachi o'inia no'o
chaanechaniapua:

—I'ka oowisani te'teoni
chanitiameo, ka'te iyote
pu'kao. Amochi inatarichiche
neesetopuapua pu'kao, puua
noriwi teeremerikopua pehjo.

5 Puuu ki nu'uti weruma
tiariemea, pa'wechi ihteka
weripakapua weeichi tiame.
Waikao, te'pa apechunaka
ahpo ahjamina seekao,
6 Riosi tetewachi ahpo

pichiwatakapua, yooma ahpo cheemiaopua. Ihji chanimaa te'ta
pichiwakapua, Apoe ki wahjiame ahjamerachi eenamekapua; Apoe
te'ta teweka enepatekamerachi eenamekapua, apoe yooma tewekachi
iintuame enepatekamechi; Apoe te'ta wehjoari enepatekamepua,
yooma ihta ahjachi iintuame tiame; Apoe te'ta pa'we enepatekame,
yooma pa'wechi iintuame enepatekame tiame. Puuu aata te'ta
weruma Riosie uhjuratiamea, eee cheeka sisinakapua:

—Pichiwa Apoe Riosi e'raria ikipuameo, kiisi kihta toiyamepua
wa'asi. 7 Pu'ka oowisanichi simiyame Riosi ku'iwario, ahpo
kusupuchari chaachatesoopua, asikame enemapua ikipuameo wa'asio,
Riosio, yooma ahpo nayewaturachi cheeriaopua ehkoriaio.

8 Waikao te'pa tewekachi no'o nayewachaniamea, eenechi no'o
nayewechaniapua:

—Waaniii, waami enasa pahchu weruma tiarieme weeriachi,
pa'wechi ihteka weeriamechi, weeichi tiame. Itanemitiapua pu'kao,
pu'ka nu'uti iyoteri pi'risarutiame makoka weeria.

9 Waikao, wa'a eenaka itanekania pu'ka iyoteri pi'rinatiame
makoyao. Puuu pu'ka iyoteri pi'rinatiame no'o ki'yaio, no'o
chaanekapua:

—Íya, rupitupuapua i'kao. Ko'kopuapua. Kakaremapua chu'wachio,
se'orichitia kahkame, nape aamo topachio, tisiwa chipuremapua.

10 Waikao uusapania pu'kao, rupitukania. No'o chuwachio,
kahkamekapua se'orichitia, nape no'o rupitusoopua topachio,
chihpuamekapua. 11 Waikaopu te'ta weruma tiarieme no'o
chaanekapua:

—Muuua eenechi simitemerikaitepua nayewatukao, i'ka Riosi chiiao, ki ookapi ti'tjoerichi ikipuame tuuyesiwa, seesenu ti'tjoerichi, seesenu na'nayewaniachi, seesenu ya'yawichichi tiame.

Ooka pichiwatame ti'tijoe

11 Waikaopu te'ta weruma tiariemea paaka ahjae ihtetaniame no'o ki'yakapua. Wa'a ikisaopua no'o chaanekapua:

—Werisika ihtetamitiamua Riosi tiopao. Ihtetamitiapua tiameo, wa'a yooremina weeriame iyoriwachio, o'ro netetiame tepaweoi. Wa'a ikisaopua, ihtetapuapua tiame kehkinajuarepu wa'a Riosi tioparachio, Riosichi paparameo. ²Nape ma'chi tiopachi ta'perachio, ka'te ihtetamitiapua wa'ao, wa'ao seesenu ti'tjoeri kiatiamekopua pehjo. Puuu seesenu ti'tjoeria, yooma nanaarame tekisomerichipua wa'ao, Riosi piipari muuwarichiopua mochiwari. Wa'a teeremerikapua ahkasi ooka weerewa aampa ooka mee-chachisi. ³Neeea, ooka ti'tijoe ajawamania no'o chiia ikipuame tuuyemeri, sosotiam wakiraame. Puuua, piire miiri ooka sienta, aampa paika weerewa taawe, nokimeripua. Pu'ka ooka no'o ajawamiaopua, utewari yahchesa yomatiam wehjoarichi uhjuramania, pukae utewarie pu'kao, ahpo ku'isimichiopua.

*Ooka Riosi weechi uhjuraria
nokimichioo, tewekachisi
apechunanipua, eenechi
ahjatesapao. (11:3)*

⁴Waikaopu te'ta weruma tiariemea, no'o simiteka tuuyekao, eee cheekapua:

—Ihji ooka no'oe uhjurapuamea, ooka ti'tjoe-kaitepua, Riosieo ooka ooriwo kuuuchitia tetewiniame, Riosi tawemina ajakame; puuu wa'api ti'tjoe-kaitepua ooka kaantera ahjachi ajawaniamechitia Riosie tetewiniame, Riosi tawemina ajakame, te'ta yomatiam wehjoarichi Paamiratuame. ⁵Aaata na'ara yoranaresoopua i'ka ooka Riosi ajawaria pichiwatameo, na'ie kosimapua ahpo chu'wachi machenamee. Aaata pu'ka na'ara yoorakamea, choochotepuapua kosokao, mukimapua. ⁶Ihji ooka pichiwari tu'tuwaria, iinuepua ahpo ku'iwa utewario, yu'kioi ki ahpo yukitemiaopua, iiweta Riosi ahpo nayeoiopua; pu'ka ahpo utewarieopua tiameo, neeroioi

puuuu, eera ahpo enepatemia; puuuu pu'ka ahpo utewarieopua tiameo, iinupua ahpo iintomio, ihtaoi itapiti te'ta aiwaniame ahpo mehtanamiao, kehkisaoi ahpo e'rachisiopua. ⁷I'kao kajusoopua, Riosichi simiyame nayewatukao, puuu maapori tiame ahjakamea, ki wahjika wichiwachi o'inia moenakaopua, nasiwasimapua pu'ka ooka ahjamao. Nape ihji ookaa, newitopuamepua. Puuu maapori tiamea pu'ka ookao, ko'imapua. ⁸Ihji weerewaraa wahjipakamea, oowera wa'a maaniame tetewipuamepua, wehchi, wa'a weruma mochiwarichioopua, pooerachi. Wa'ao, Eerusareni tewaniachi enemeripua, taamo Paamira Eesusio, kurusichi merinuratiachi. (Wa'a Eerusareni ikipuachio, Sooroma teewataniachipua, Eejito teewataniachi tiame.) ⁹Waikao ko'itiaapua, paika taawe aampa naasipasi, ahkaoi mochikame enapameripua ne'nemiao, seesenu ti'tijoeri seesenu nayewame. Yooma wa'a e'enakamea ne'nemiao, oowera tetewimapua wa'a po'yame. Pu'kao, aawataa ki toipuamepua wetemajimichioopua. ¹⁰Waikao, i'ka wehjoarichi mochikamea, kaawe erakomapua pu'kao, meritiopa. Ahpo ihkokemapua pahkotakao, tisiwa peenia erakomapua, ki ta'iria mochitetiamekapa. ¹¹Paika taawe aampa naasipasi manisaopua wa'ao, puuuu iwira kiatiapaopua Riosieo, ajasikapua oisikao. I'kao wa'a ikisoopua, tísia majakapu ti'tijoeria.

¹²Waikao i'ka oijenakameo, te'pa o'inia tewekachio, paaechaniapua pu'kao. Puuuu cheechaniapua:

—Mo'moena wa'atikiáaa.

Waikao puuuu, yooma ahpo seepurawa tetewachio, toomarichi mo'moenakapua tewekachio. ¹³I'ka mo'moenasochiopua, ki muenati noonokapu weeea. Pukae ahpo sasaweriae weeeo, muuwaeme kaari ru'rumikapua, ki ookapi ko'yaka. Wahjipakamea, oowisani miirikapua. Waikao, ki wahjipakamea, ki nu'uti majariapua Riosio. Wa'a ikisaopua, sewina erapakaopua kaawerumachi paparasikapua, Riosi tewekachi kahtiamerachi.

¹⁴Wa'a iikaopua, ookachi simiyame kokosari u'matokapua, tisiwa aiwaniamea. Nape piirechi toiyapua pehjiio, kiisi tehpe simiyachi ikimeri.

Oowisani kusupuchari chaachatetiamé

¹⁵Waikaopua, oowisanichi simiyame Riosi ku'iwari, kusutekapua ahpo kusupuchario. Waikao, te'pa tewekachi o'inia, ki ku'ita chaachapachaniapua:

Weeechi ye'kariwaaa,

taamo Noono Paamira iinuwara puuúaa,

taamo Paamira Riosie Weratiame iinuwara tiaméee.

Ki seena aampasi yawichitumeri puuúaa, ahkasi ki wahjiámesiii.

¹⁶Puuu piire weerewa aampa naao pa'pamuratuamea, Riosi yasirachi ne'niachi mochikamea, chopokorieka ajapakaopua, wehchisi koomorasipaka. Puuuu, chaachapakapua Riosi iyorikao:

¹⁷Aamoo Paamira Riosiii,
 aamoo tísia te'ta utewariemeooo,
 aamoo senepitia kahtiameooo,
 aamoo senepitia yasakameooo.
 Aamopua ehpeopua,
 te'ta utewari uukameooo,
 Aamoopua ehpeo,
 te'ta yawichi yasipakame;
 weruma ye'kaka yasimeriooo,
 te'ta weruma cheriwema ki'yame teemea aamoo,
 muuukamera o'ineriopa yawichitukao.

¹⁸Yomatiamé wehjoarichi ti'tijoeturia,
 nekakokamepua amochío,
 nape muuuu asikamepamua,
 aamo te'ta kokosamiachiopua pu'kaooo,
 wahjipakameoiopua aamo katewemiachiopua.
 Asikamepua tiameo,
 aamo nuutewa kiamiachiopua,
 aamoo yooreka mochiriameopua,
 aamoopua, nayewatuka mochiriameopua tiameo,
 ahpo iikachio piipatetiameopua,
 pu'ka aamo iyorika tetewameopua.
 Yooma katewemeri muuuu,
 pe'yachi aaata weeweruma teerewaeme enemaaa,
 pe'yachi aaata ki weruma te'terewaeme enemaaa.
 Asikamemua taawechio, aamoopua pihunamiachiopua,
 i'ka weeechi na'atameopua.

¹⁹Waikao tewekachio, Riosi tiopachio tetewakania wahjokame.
 Wa'a yooreminao po'yamekapua kaaja, Riosi Riosiwari yasitoriachio,
 pukachi yooreminaopua tiameo, wa'a maaniamekapua Riosi i'isaeri
 ti'tijoeri ahjama kateweriaa. Waikao tahpitika iintokapua kuhjipakao,
 ki ku'ita te'teokaopua tewekachio. Turuwaka itipiapua, ku'itapio.
 Weeeai, ki nu'uti ahpo sasawekapua. Tehjeai, ki nu'unti yukukapua.

**Oowitiame taaa sipichaeme;
 itapiti ahjakame tísia iinya tiame tiame**

12 Ehjepao tewekachio, itapiti uurapari tetewakania.
 Puuu uuraparia oowitiamekapua. Ihji oowitiamea, taaa
 wakiraemekapua sipicha tiame. Taararaa, meechachi ihtiamemekapua.
 Ihji oowitiamea moochio, yawichi mo'korira mo'korieemekapua.

Pu'ka yawichi mo'korichiopua, oosa mariki aampa ooka so'pori^b nachutetiamekapua. ²Ihji oowitiamea peteterepakamekapua amori sauyame. Ihji oowitiamea kokorepakapua, saumiapa wa'asi. ³Wa'a o'iniao, piirechi uurapari machenakapua te'pa tewekachio. Puuua, raakoni iinyatikapua, sehtaname, puuua oowisani mo'oemekapua. Ihji mo'orachi pipiripichio, yawichi mo'kori mo'koriemekapua. Aawaraa, oosa marikikapua. ⁴Ihja ahpo wahsio tewekachio, kiiya naasipasi karuwakapua so'porio^c. Pu'kao waikaopua, weeechi ihpapakapua. Waikao wa'a iintosaopua, puuu raakonia, weeechi tekikao oowitiame kahtiachi chukipakapua; pu'ka oowitiame sausoopua taanarao, ko'konariame enemikapua. ⁵Ihji oowitiamea ehjepamio saukapua,

*Raakoni oowitiame naanariame,
oowitiame sausoopua
ko'konariame. (12:4)*

nasiwaniame simikapua wa'ao. Mihkea, te'ta Riosi ku'iwaria wa'a tewekachio, ahpo ku'iwari ahjamaopua, raakonichi nasiwasikapua ahpo ku'iwari ahjama. ⁸Nape ihji raakonia newitotiapua Mihkeeo. Waikao puuu raakonia newitotiaapa wa'asiopua, ka'chi iika tewekachi

piiripi temari. Ihji temaria, yawichitumerikapua, yomatiam weeechi ti'tijoeturichiopua, tísia utewaerieme nuurarieme enemikapua, sisioki wepijuarae. Nape ihji taanaraa, apechunatiapua Riosieo, ahpo ye'kaka kahtiachi yasirachi i'tokapua. ⁶Waikao oowitiamea mehka newipakapua, Riosi kateweriachi newipamichioo, Riosi neesetowatere ahpo yasitomiachi. Wa'ao ooruchi kahtioio, piire miiri ooka siento, aampa paika weerewa taawechi, Riosie ko'kotetiapua wa'ao.

⁷Waikao eenechi pu'ka oowitiame taanara apechunatiame nayewaniachio, waikao tewekachio, weruma

b 12:1 Ihji oosa mariki aampa ooka so'poria, i'isaeri tetejimarikoipua, oosa mariki aampa ooka.

c 12:4 Puuu ki ookapi so'pori wahsie ihpapatiam weeechio, raakoni wa'api ku'kuiwarakoipua puuua.

yasimerikapua wa'asio. ⁹Wa'a iika tewekachio raakonia, ipatiame itipikapua Riosieo, yooma ahpo ku'iwari ahjamaopua. Puuu raakonia, ehkoriaami Siinoikapua, Satanasi tewaniame, riaorósi teewaeme tiame. Ihjia, puukaitepua, yomatiamе weeechi mochikame wisikuiamea.

¹⁰Puuu raakonia weeechi ipatiamekapua yooma ahpo ku'iwari ahjamapua, Eesusio weeechi o'inia tewekachi eenariopapua, yooma natetewaopua tatakori tiameo. Waikao tewekachi o'inia inamukane chiiameo:

—Natetetiame itipikame yooma tatakoriameapa, asikame i'waopa Riosi newipariaapa, yooma aaata Riosichi paparakamewichioo. Riosie Weratiamea, yawichitumia yasipakame puuuapa i'wa tewekachio, weeechi ipatiamekopua Satanasio, tísia wenejika yasitoriameopua Riosichio, yooma taawechiopua tukawariopua tiameo, yooma weeechi mochikame Riosichi paparamеopua, poponiwaopua pipiniwaopua tiame. ¹¹Taamo Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, pu'ka iinyati ahjakameo, Riosi Po'wa teewataniamee newitoriopapua pu'kao, ahpoo nehpujaka pejana mukuriamekopua pu'kao. Wa'a iintokamekopapua pu'kao, ahpo tatakoriria cho'wekaopua. Puuuu, tísia paparamekapapua Po'wataniame Tijoechio, ki se'wika mochitorepua, te'ta aiwaka mochitoaiopua, ahkasi mukiwachisioi anachasika. ¹²Pukaepa eeme Po'wataniame Tijoe newipatetiamea, kaawe erakomitiapua, tewekachi mochikamekapa wa'asi pu'ka ahjama. Nape áiii eemea, weeechi mochikamea pehjo, pa'wechi ohjoameopua tiame tekipanakao. Wa'a akipa riaorósia weeechi ki teesa nekakame, nane'riapa puuuu, waapi toiyopua ahpo te'ta newitopuachioopua wa'asio.

¹³Waikao tewekachio, puuu raakonia, weeechi enasaapua no'o tetewitewachio, pu'ka naawakame yeeyerao, te'ta yorasikapua pu'kao merinareka. ¹⁴Nape waikao, puuu oowitiamea, ooka wa'we aana kiatiapua, mehka ki ti'tijoeekachi akipamichioopua, pu'ka siinoi nekarewao ki ahsepame tiiachi. Wa'a akipasaapa pohjachuka anasawekao, wa'ao paika paaumpari aampa naasipasi yasariapua wa'ao, Riosi inatewachi koaka. ¹⁵Waikao puuu iinyati siinoia, neeroie puupuchekapua ahpo chuwachi machename, aaki eenepakao, ru'rupumichioopua pu'ka oowitiameo. ¹⁶Nape we'ea, ku'ipakapua oowitiameo. Puuuu, chu'wachitia wahjokaopua, yooma nerojikapua pu'ka iinyati siinoi pupucheriaopua neeroi. ¹⁷Waikao raakonia, káátisia nekakapua oowitiamechio. Wa'a iikapa puuuu, simikapua waikao oowitiame tetejimarachi nasiwamiaopua, ko'imiaopua pu'kao. Ihji tetejimaraa, Riosi yooreka mochitoamerakapua, Eesusi pichiwari tuuyewari, ki se'wika iyorika mochitokame.

Ooka iinyati ahjakame

13 Ehjepamio, pa'we suuwerachi weripakainia setechi. Pa'wechio waikao, kai nu'uti iinyati pawesinoi, werisiame tetewakania. Puuuu oowisani mo'oemekapua, aawaraa oosa marikikapua. Yooma pipiripi awachiopua, yawichi mo'kori yahchamekapua. Yooma pipiripi moochioipua, itapiti teewara to'wetiamekapua, Riosi na'arewa. ²Ihji iinyati pa'wechi machenakamea, oori korowameka tiamekapua. Taararaa, ooji taararaka tiamekapua. Chu'waraa, mawiya chu'waraka tiamekapua. Waikaopu raakonia, ki nu'uti utewari tiaamea, i'ka pawesinoi iinyati, weruma utewari ki'yakapua pu'kao, ahpo ihsika yasitoachitia teetomichiopua. ³Piiripi puuu iinyati pawesinoi mo'oraa, mukukai ahjakamekapua. Naania tiamekapua moochio, meritiai saukachio. Wa'a iikamekopua pu'kao, yooma ti'tijoeria, ki nu'uti ikiriame erakoewa e'riamekapua pu'kao. ⁴Waikao raakonio yooma ti'tijoea oowerua tiame, weruma paparawekapua pu'kao, raakonio, ki nu'uti utewari ki'yariopua iinyati pawesinoio. Wa'a ikitiopua iinyati pawesinoio, ti'tijoeria chaachapakapua, oisa e'rekao:

—¿Intunare aaata i'kachitiao? ¿Aatana newitonaretapua aaata i'kaka tiameo?

⁵Puuu iinyati pawesinoia, ooka weerewa aampa ooka meecha reesisetiapua, na'areka oimichiopua Riosio, ahpokamera weruma tiameko tuuka. ⁶Wa'a iintokapua waikao. Riosio tísia na'arekapua i'ka kaariraopua tewekachio, yooma ahjama mochikameopua tiame. ⁷I'ka weechio puuu iinyati pawesinoia, nasiwari mehtanamichio reesisetiapua, Riosi piipateria ti'tijoechi nasiwamichiopua, yooma pu'kao newitomichiopua. Ihjia kiatiapua tiameo, yomatiamé ti'tijoeri ahpowichio iintamichiopua, yooma ahpo utewaríeo, yoomachi weechi ti'tijoeturiopua, yooma ihta ti'tijoeturiopua, yooma ihta nayewa yeeniemeopua. ⁸Yooma ki Po'wa teewataniame iyotaperirachi iyotetiame teewaraa naayachisi o'iniaio, pu'ka pawesinoichi paparakapua. Puuu Po'wa teewataniame iyotaperirachi maaniame teewaraa, ke'chu we'e yasipoi Riosia, wa'a to'wakamepua teewarao, ahpo Taana Po'wa teewataniamechi, paparamerikopua, pu'ka Po'wa teewataniameo, yomatiamé wehjoarichi mochikamewichioo, meritoopua.

⁹I'ka no'o cheemiao nahkaemea, pahtemitiapua pu'kao. ¹⁰Pu'ka taawechiamio, Riosie karichi yachapuame tetewitiamea, karichi yachapuamepua. Riosie ko'lipuame tetewiríaa, ko'lipuamepua. Wa'a teeremirikopaopua pu'ka kajuyachi taawechiamioopua, eeme Riosichi te'ta paparaméa, kaawe aamo neesetomitiapua ki kaawe nokiwaio,

pu'ka taawechiami tísia aiwapuachio, ki aamo wekatemichiopua te'ta Riosichi aamo paparao.

¹¹ Wa'a tiiame tetewisaapania, piirechi iinyati ahjari tetewikania. Puuuu, wehtere o'inia werisiapua. Puuuu ooka aawaemekapua po'wachitia, nape raakonichitia nayewamekapua. ¹² Ihji puuu wehtejuri iinyatia, wa'achitia ahpo nuuramia utewari iinuemekapua, iinyati pawesinoi kiatiamechitia. Ihji iinyati wehtejuria, pu'ka iinyati pawesinoi moochi saukamerachi, paparatekapua, yooma weeechi ti'tijoerio. ¹³ Ihjia waikao, yooma tetewimichiopua ahpoo, wa'achi ihsiamekopua ahpoo, na'i ruhjitekapua tewekachitepaopua, pu'ka pawesinoi po'yachiopua. Ihjia yooma ihta peenia ihsiwa ihsiamekapua tiame. ¹⁴ Ihjia, pukae ahpo peenia ihsiwaeopua, yooma tijoeri wisikuekaopua, pawesinoikamera paparatekapua, pu'ka pawesinoi itapitichi netesa, siinoika tiiame. ¹⁵ Ihji wehtejuria, nayewatekapua ahjateka, pu'ka pawesinoi itapitie netetiameopua, pu'ka utewari, pawesinoie ahpo kiaretiaepua. Ihji wehtejuria, ko'imichio reesisetiamekapua tiame, ki yooriameopua, pu'ka itapitie netetiameopua pawesinoio, chopokorieka ajapekaopua. ¹⁶ Ihjia tiameo, yooma ihta ti'tijoe ooweruopua tiame weeechi mochikameo, pu'ka pawesinoi ma'chitame yahchenurakapua koatao, sekachiopua tiame. Wa'a tiiame yahchenurakapua ahkasi yomatiamé wehjoarichi mochikameopua, yooma ihta ya'yawichiopua ki ya'yawichioi, totomiwaemeopua ki totomiwaemeoipua tiame, puhkuchitia mochikameopua ki puhkuchitia mochikameopua tiame, oowera tekipanameoipua tiame. ¹⁷ Ki koata yachatoameopua sekachioi, pu'ka pawesinoi teewaraopua, pu'ka teewara chiiameoipua ihtetari, ka'chi iika tarimerikapua ahkai, ka'chi iika nehjimerikapua ihtaioi. ¹⁸ Ihji ihtetaria, weeechi ohjoeme ahjae ihtetaniamekapua; ihji ihtetaria, puhsani sientó paika weerewa aampa puhsanipua. Nape pu'ka ihtetari pahtenariamea, te'ta inatari nakiyame puuuu, nane'renaria ihtana chiiamekoopua pu'kao.

Piie sientó ooka weerewa naao miiri, wikatari

14 Pu'kachi neipao neee, Apoe Po'wa teewataniame tetewakania, Siioni roomosachi weeriamé. Puuuu, piie sientó ooka weerewa aampa naao miiri, ahjama weeriapua, ti'tijoe ooweru tiamé. Yooma pu'ka ahjama ajakamea, pu'ka Po'wa teewataniame teewara, koata iyotetiamekapua, pu'ka Po'wataniame Noonora teewaraopua tiame. ² Waikao, te'pa tewekachi eename inamukania, kai ku'ita a'rapachitia cheetechaniame, tahpitika cheechaniapua, ki ookapika nokichaniame, kai ku'ita wawasora chiiame, neroi kai ku'ita wichiamechitia. Kai ku'ita te'onichitia chiiapua. ³ Puuu weeka ahjama ajakamea, weemera wiika wikatapua. Riosi yasirachi

wiikiapua pu'ka itapiti naao ahjakame ajakachi, pu'ka piire weerewa naao pa'pamiratuameopua, naasipa. Pu'ka wiikao, aataai ki pepenipame tiapua, naaticheape, piie sientoo ooka weerewa naao miiriche. Puuuu, ahpo tatakoriwa natetetiame iikamekapua, weechio o'inia e'enakame. ⁴Puuuu ahsieme iyorikamekapua Riosio, yooma ki kaaweruma ihtaopua, piipatetiame, Riosio. Ihji ti'tijoea, Riosichewichio mochiriamekapua, kiisioi nenewikame. Puuuu, ahkaosi simiyoipua, pu'ka Apoe Po'wataniame Tijoeo, na'naritoamepua. Ihjipua tiameo, Riosiwichioopua, Apoe Po'wataniame Tijewichioopua tiameo, pahcha simiyame taakerichitia, i'ipatiamea. ⁵Ahpo chu'wachioipua, kihta chaachakamepua, ihta itapiti wihtukiopua, kihta a'chi tiamekapua apochio.

Paika Riosi ku'iwari tu'tuiwisari

⁶Eenechio nee Waania, piirechi Riosi ku'iwari tetewakania. Puuuu te'pa poojachuka simiyapua eekáchi, itapiti cheesiapua ki wahjiamesi teetopuame, yooma ti'tijoeriwichioapua, ihta ti'tijoeturiwichiooi, ihta naeraemeoipuwichioo. ⁷Puuuu ki ku'ita sisinewasikaopua, cheesiapua:

—¡Tewekachi kahtiame te'ta Noonorao, seweka tetewimitiapua pu'kao, asikamekopua pu'ka apoe te'tao, ti'tijoeri te'ta katewemerio! Pukaepa eemea pu'kao, te'ta iyorika mochitopuapua, pu'kao Apoe iintokamekopua teweka enepatekao, weeeoio, pa'weopua tiamé, wa'a ikisa yooma ihta pa'paichioopua tiamé.

⁸Pu'ka wa'apichio tiame, piirechi Riosi ku'iwari machenakapua, ookachi simiyamekapua. Puuuu cheesiapua:

—¡Wichiparupa! ¡Wichiparupaaa, te'ta weruma tiame Wawironiaapa, yomatiamé wehjoarichio, yomatiamé ti'tijoeturi teekupatekamea, ahpo tísia ki kaaweruma suweporichi ikotutekamea.

⁹Waikao piirechi Riosi ku'iwari machejenakapua, puuuu paikachi simiyamekapua. Puuuu no'o tetewachi weripaka sisinapakapua, eee cheeka:

—Aata piire ahkao, pu'ka wehtejurichi paparakamea, ahpo koataoi ahjamina sekachioi ahpo toisooopua pu'ka wehtejuri machitewarao ahpo yahchepuwichioopua, ¹⁰te'ta saaamerichepua Riosi kokosario, kiisi anachame tiameopua. Puuu ki teesa aiwaria, na'ie kosoka saatepuamepua, aasujeree tisiwa tahtamee tiame. Wa'a yorapuame ihjia Riosi ku'iwari ne'niachi, Apoe Po'wa teewataniame tetewachioopua tiame. ¹¹Ihji aiwaka moroyaopua tajakao, ki wahjika moromapua apechuka, ahkasi ki seena aampasi. Kiisi resipuniachipua wa'ao, yooma taawechioipua, yooma tukaoioopua tiame, yooma pu'ka wehtejurichi paparakamewichioopua, wehtejurika tiame netetiameopua tiame paparakamewichioo, pu'ka tewara

machitewara uukamewichioopua tiame. ¹²Wa'a ikipuaoopua, anachari nakiwamepua Riosi ijinuwaraa, Riosi nuurari apochi neesetoameopua, Eesusichi paparama.

¹³Waikao tewekachio, chiiame inamukania:

—Iyoteo i'ka: “Ehpe o'inia Paamirachi wahjipakamea, ki teesa kaawe ikitepuamepua. Tisiwa kaawe siimeria, pichiwa puuua.” Eje'e, wa'atepua, wa'a no'o chaanena Riosiwaria, respumeri puuua, kaawe noonoikapa tekipanaka weechio Apoe tel'ta Paamirawichioo.

Weeechi i'ipaniame

¹⁴Waikao nee Waania, toomari tohsaname tetewakania, pu'ka toomarichio, tijoeka tiame kahtiapua wa'ao. Moochiopua, yawichi mo'korira mo'koriekapua o'roe netetiame, sekachio puuua, ohsa makoyamekapua, tísia yoorame. ¹⁵Tewekachi tiopachio, piirechi Riosi ku'iwari machenakapua. Puuua weeru sisinakaopua, chaaniapua pu'ka toomarichi kahtiamopua:

*Aata tije tijoetukameka
tiamea, toomarichi weeri
puuuapa, ohsa makoka. (14:14)*

—O'inesa muuupa,
tehpuchaka pu'ka weechi
taakekameopua, ahsepare
puuuapa i'ipapuachio. Iwapare
puuuapa wa'asi —wa'asa
chiiapua.

¹⁶Waikao, puu toomarichi kahtiamema, o'inekapua karuwaka tehpunakapua weechio, wa'a o'inia. Waikao weechio, i'ipatiame itipikapua.

¹⁷Pu'ka wa'a ikisooopua, te'pa tewekachi tiopaopua, piirechi Riosi ku'iwari machenakapua wa'ao, puuua

ohsachi makotoamekapua sekachio, ki teesa yoorame. ¹⁸I'ka machedasooopua, wa'api tewekachi tiopachioopua, wa'a tepatetiachio, piirechi Riosi ku'iwari machenakapua. Puuua, pu'ka tísia yoorame ohsa makotoameopua, utewaeme sisinamukao chaanekapua:

¡Yaapiti o'inesa tehpunaka pu'ka panijuwari yo'piameoópua!
¡Iwakame puuuapáaa, i'ipapuawichioopuáaa!

¹⁹Waikao puu Riosi ku'iwari ohsa makoyamea, weechi u'matotekaopua pu'ka ohsao, yooma tehpunakapua pu'ka panijuwari yo'piameo, i'ipaka. Wa'a ikisaopua, Riosi iinuwara tekesowachi ihpoporowachi ihpapakapua pu'ka yo'pio. Puu tekesoni ihpoporowaa, Riosi nekarewakapua. ²⁰Ihji tekesoni ihpoporowaa, ma'chi weeriamekapua muuwari mochiwachio,

wa'a sahtuchaniachiapua panijuwa iwapakamea. Waikao pu'ka panijuwa sahtuchaniachiopua, eera machenakapua wa'ao, nape kai ku'witakapua, ahkasi kaawaio yakachisi manitoame, ahkasi norikameo, puhsani taawe pooesiniamekapua, weeresi. Puuu eeraa tijoe eerarakapua.

Riosi ku'iwari kajuyachi wa'asio; oowisani te'ta aiwari tuuyeriwa

15 Waikao pu'ka tetewisaania, itapiti tetewakania tewekachio, itapiti ikipuame uurapame. Puuu weruma itapitikapua, tahpitika tiame. Pukachi teteiwachio, oowisani Riosi ku'iwari ajakapua, puuu kajuyachi oowisani aiwapuame iinuemekapua. Riosia pukae oowisani tísia aiwarieo, kajumerikapua wa'asi ahpo tísia nekarewao.

² Waikao wa'ao, naati tiame tetewakania, pa'we po'yapua kaawiraka tiame, i'ka aampao, na'ichitia tajayapua. I'ka pa'we ikichaminao, yooma ihji wehtejuri newitokamea, wa'a ajakapua. Yooma puuu ajakamea, ki wehtejurika tiame netetiamechi paparakamekapua, yooma puuu tiameo, ki apochi toakamekapua yahchepuawichio wehtejuri machitewarao. Yooma ihjia wa'a pa'wesuwe ajakapua ahpo a'rapama, Riosie ahpo kiatimee. ³ Ihjia, Moise wiikara wikatapua, Riosi ihsiweka yasakame. Naati wiikiapua tiameo, Apoe Po'wataniame paparawa. Puuu wiikekao chaachapapua:

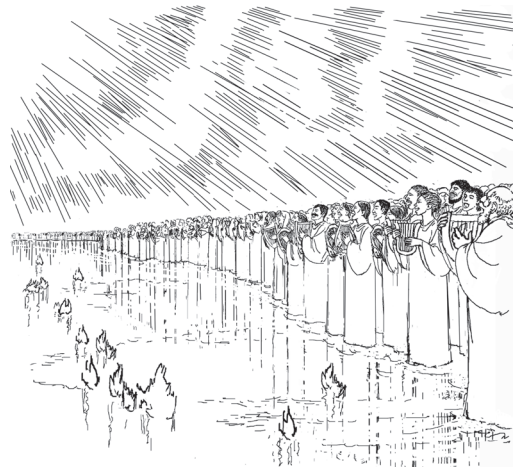
¡Muuu te'ta weruma
tiarieme Riosia, ki
nu'uti peenia tiame
iintokamemua
taamowichio!

¡Muuua, taamo te'ta
Paamira Riosia,
yooma ihta itachi
aampa simiyame
utewariememua!

¡Aamo ti'tjoerichio te'ta
kaawerumara ahjachi
teerewaememua,
te'ta pichiwarichi tiameraopua!

⁴ Aamo Apoe Paamirao, ¿aatana ki aamo seewetarepua?

¿Aatana amochio, ki kaaweruma aamo nayewanaretapua, amochi paparakaopua?

*I'wa ajakamea, Riosi kaawe
e'rewa wikatanipua, ahpo
a'rapawa cheeteka. (15:2)*

Ki'tepua wa'asio, epeche iyoriniameopua ki amochitiao.

Yomatiamé ti'tijoeturi wehjoarichio, amochi paparamia
e'lenameripua,

pu'ka aamo iintoriao, tísia kaaweruma iintoria tetewikapao.

⁵Neipa i'kao tewekachio, te'ta Riosi iyoriwachi tiopachio
wahjoame weeriamé tetewakania, wa'a yooreminao, wa'a ajakapua
tehte rarapenamea, ahjachi iyotetiamea, oosa mariki Riosi nuuraria.

⁶Wa'a iyoriwachi o'iniao, oowisani Riosi ku'iwari puuyakapua.
Ihjia oowisani aiwari i'toamekapua, kiisi nohpieme riino wisasori
wakiraame tísia tatapara ihsiamé, ihta itapiti ki kaawerumaopua;
muripami norikameo, o'ro apoche teekeraemeapua, wahsipurachitia.

⁷Puuu piiripi naao ahjari no'o tetewariaa, pu'ka Riosi ku'iwari
oowisaniopua, oowisani oropetori ki'yakapua pu'kao, yooma pipiripi.

Ihji oropetoria, apoche Riosi nekarewae, popochiamekapua puuua,
Apoe ki wahjika ahjamera Riosi. ⁸Waikao wa'ao, Riosi iyoriwa
tiopachio, moorewa pochikapua wa'ao, puuua moorewaa Riosi
utewarikapua, te'ta Riosi tiarichi eename. Waikao wa'ao, aawataai
ki pakimerikapua wa'ao, ahkasi ki kajuyachisiopua, pu'ka oowisani
Riosi ku'iwario, itapiti te'ta aiwari ihpapakao.

Iijipaso Riosi kokosari ijinueme

16 Waikao nee Waania, wa'a Riosi tiopara te'ta iyoriwachio,
cheechaniame inamukania, pu'ka oowisani Riosi ku'iwario:

—Ehpeo weeechi siimpamitia eemea. Wa'a siimpaka
wi'sunamitiapua, pu'ka aamo oowisani oropetorichi iinuekao, Riosi
te'ta kokosari aiwariopua.

²Waikao puuua pu'ka pahcha simiyame Riosi ku'iwario, weeechi
wi'sunesoopua pu'ka Riosi te'ta kokosari aiwario, yomatiamé ti'tjoea

*Piiripi oowisani Riosi ku'iwari weeechi
wi'sunemeria, weeechi wi'sunenapua
Riosi kokosario. (16:1)*

oowerua tiame, tisiwa
na'arari ikiwa ehcha
puuyatekapua, tisiwa
iinya te'tiame. Yooma
puu ehchapakamea,
wehtejuri tewara
yahchetiamekapua
ahpo koatao,
wehtejurika
tiiamechi netetiame
parapakamera.

³Ookachi
simiyame Riosi
ku'iwario, pa'wechi
wi'sunesoopua, ahpo

oropetori toatoao Riosi kokosari te'ta aiwariopua, waikao pa'wechi neeroia, eeraeme enepakapua, tijoe meritamechitia eerarae. I'ka wa'a ikisooopua, yooma pa'wechi ahjamea, wahjipakapua.

⁴Waikao paikachi simiyame Riosi ku'iwario pu'ka Riosi kokosari te'ta aiwari, akichiami wi'sunesoopua ahpo i'toao, yooma paichiamiopua tiameo, yooma eeraeme enepakapua. ⁵Waikao puuu Riosi ku'iwari neerochi wi'sunekamea, chaanechaniapua Riosio:

—Aa Muuua Riosia, Te'ta Kaawerumachekameraa, tísia kaawe iintokamemua pu'ka nanaarame tísia kokosakao, ⁶wa'a yoraniame nakiyamekaipua, pu'ka aamo na'nayewatura piipateriaopua tiameo, eerara wi'suteriopa ko'yakao. Pukaepa muuuai, wa'achitia tísia aiwari saetekamemua pu'kaoi, ko'yakao.

⁷Waikao Riosi iyoriwa tepawetiachi o'iniaio, inamukania cheechaniameo:

—Aa muuua, Apoe te'ta yooma Paamiraa, ki teesa kaawe iintokame muuua, Aamo iintoriao tísia pichiwarikopaaa, kiisi se'wi kaaweruamachiche teetokaopuaaa.

⁸Naaochi simiyame Riosi ku'iwario, Riosi kokosari te'ta aiwari ahpo oropetorichi i'toao taaachi wi'sunesoopua, waikao, weechi mochikame ti'tijoeria, taaa tahtarae tajakapua. ⁹Nape ki teesa tajaka aiwakai puuuu, kiisi sewina erapakapua ahpo ki kaawe nokayao. Ihjia, Riosikamera seewemetioipua iyorikao, ohsotiakamera nekawekapua Riosio.

¹⁰Marikisachi simiyame Riosi ku'iwario, Riosi kokosari te'ta aiwari ahpo i'toao, wehtejuri ye'kari yasirachi wi'sunesoopua, waikao wehtejuri yawichituachio, tukapachi enepakapua wa'ao. Waikao puuu wehtejuri weechi paparakamea, kiisi anachame erakoapua Riosie tísia aiwariopua, ahkasioi ahpo yeenioi ki'puchapua, káátisia kokosari aiwapapua. ¹¹Nape tisiwa aiwakaipua ehchapakao, kiisi toinarekapua ahpo na'ara nokayao ohsotia wa'a yoratiapa Riosieo, Riosikamera tísia na'arekapua tewekachi kahtinameo, tísia iinya chaachapakapua Riosio.

¹²Puhsanisachi simiyame Riosi ku'iwario Riosi kokosari te'ta aiwario, Eurate akichi wi'sunesoopua pu'ka ahpo oropetorichi i'toao, aakia wakipakapua, pu'ka cherayachi ohjoeme ya'yawichiwichioo, katewetinameo itipikapua, ahka ahpo siimpachi nasiwamia paateka uumatomichiopua.

¹³Waikao tetewakania raakoni chu'wachio, iinyati pawesinoi chu'wachioopua tiameo, ki pichiwari Riosi nayewaturachi chu'wachioopua tiameo, teemo puuyakapua pukachi pipiripichio. Puuu ki pichiwari Riosi nayewaturaa, wa'api iinyati wehtejurikai tiapua.

¹⁴Ihji paika teemo riaorósi na'arari tijoeturi yahchamea, ahpo utewarie ki'yaka pu'ka iinyati pawesinoio, pu'ka iinyati wehtejuriopua

tiame, itapiti ki maaepori peeniatame nokisimichiopua. Puuu pawesinoia wehtejuria tiame, puuu ookaa, yomachi puuyakapua weeechio, yooma ya'yawichiami paajutemiaopua, pu'ka ya'yawichio pirenatumichiopua, yooma pirena nasiwapuawichiopua Riosi te'ta puipanariapa nasiwarichioo, Apoe Po'wa teewataniame Riosieo, pu'kao ki yawichi yasipamichiopua i'ka weeechi enasaapa. ¹⁵Waikao nee Waania, Po'wa teewataniameo chiiame tetewakania taamoo: “¡Nee, neea senawato enameripua, ichikoamechitia! Eeme no'o Noonoe piipakatetiamea, pusakame mochipuapua. Ki se'wika mochitosaapua noochi aamo paparao, tísia kaawe erakoma eemea, wa'a no'o enasooa, kihta suuwe erapakapaopua aamo ki kaawe te'tereriaopua noochio.”

¹⁶Waikao tetewakania, weeechio yooma ya'yawichia, Amakeróni tewaniachi napawiriapua, yooma ahpo soontaroma. Amakeróni tewaniachikapua wa'ao, eureo naewaniachio.

¹⁷Oowisanisachi simiyame Riosi ku'iwario, Riosi kokosari te'ta aiwario, te'pa eekachi wi'sunesoopua ahpo oropetorichi i'toao, tewekachi tiopachi o'iniaio, nayewachaniame inamukania. Puuuu cheechaniapua:

—¡Riosi nekarewaa, o'inepuameche toiyame puuuapa!

¹⁸Waikao, tahpitika iintoka kuhjipakao, ki nu'uti tatakao, tahpitika chaachakapa te'teokao. We'eai, tahpitika iintokapua ahpo sasawekao, ahkasi ki tetewiniachitiaopua, ti'tijoeri ohjoekoioipua weeechio. ¹⁹Waikao, puuu te'ta ki kaaweruma mochiwaria, paikana ta'pakapua. Waikaopua tiameo, yomachi muuwari mochiwari ka'kariwaraa, wehchi e'enakapua ru'mika. Wa'asa iintoka Riosia. Riosia yooma weeechi mochikame ki ka'karuma Wawironiao, kiisi kaawe nokaya inatepakapua, ahpo tahpitika ihsiwa nekarewa saetekapua. ²⁰Yooma pawenasipa we'e, ki naania iikapua pa'wetera noripakaopua; kaawiai, ki naania ijikikapua ru'mikao. ²¹Waikao tewekachi o'iniaio, ki ookapi kai nu'nunti tehje ruhjikapua, ti'tijoerikachio. Ihji ki nu'nunti tehjea, ooka weerewa u'matoame kiiri pehtiamekapua. Ihji tehje ruhjikamea, tisiwa eeyowa iintokapua ti'tijoerichio, wa'a iintotiapa ti'tijoea ooweru tiamea, tisiwa na'araka chaachapakapua Riosio.

Te'ta suwepori ihsiamé oowitiame kokosari aiwatepuame Riosie

17 Piiripi puuu oowisani Riosi ku'iwaria, oowisani o'ro pehtori iinueriamea sekachio, noochi eenakapua chaaneka:

—Nahpeomua. Aamo ne'netemaneopua, aata oowitiame te'ta suwepori ihsiaméopua, ihjia ahpo kuunachi poanatokao, piirechi ahjama akipamechitia. Puuuu naatika iintokame puuuu, yooma aata Riosichi paparaio poanatokame, Satanasichikamera

eenepaka. Aataai ki iyorika mochikameapua Riosichio, suwepori noonoikamepua Riosichio, pu'ka oowitiame suwepori iintokamekatepua, Riosi toakao Satanasikamerachi e'eenepakao. Aamo tuuyemania Riosi kokosario, achini yoojoramioepua, yooma pu'ka oowitiamechitia nokaka mochitoamekoo. ²Pu'ka oowitiame ahjamao, yomatiame weeechi mochikame ya'yawichia, tísia suwepori noonowiriamekatepua. Yooma aata ti'tijoe ooweru tiamea, ki ookapi i'ka weeechi iintuame itapiti ikotuka ohjoemea, yooma ya'yawichi pu'ka oowitiame ahjama suwepori noonowiriae, tetekupatetiameka ijikitiamepua.

³Waikao puuu Riosi ku'iwaria, poanachi no'o i'tokapua, ki tijoeekachi. Wa'ao, oowitiame no'o tetewitekapua, weruma itapiti iinyati ahjakamechi kahtiame, te'ta tajayame sehtanamechi. Ihji itapiti iinyatia, pochikame to'wamekapua teewao, Riosiwichio tísia nekame tiame. Ihji oowitiame yasitoachio, oowisani mo'oemekapua; aawara mo'oraa, oosa marikikapua yooma ahkao. ⁴Oowitiame wisasoriwaa, iimuri taakara iwakameka tiame sehtamurame pa'wisetiamekapua, wa'a ikisa naapo iwakameka tiame sehtaname pa'wisetiamekapua tiameo. Ihji

*Ihji oowitiame iinyatichi kahtiamea,
Riosichi paparameo toitiamepua,
Satanasichikamera akipateka, ki
Riosikamera iyoriwachi. (17:5)*

peeniatetiamea, o'ro apoche chuhchetiamekapua; yooma ihta tehte peenia te'tiame chuhchetiameapua; puuu tehta tísia nateyamekapua, pa'wechi uutiamé. Ihji oowitiamea, sekachio o'ro iijipaso makoyameapua. Pu'kachi paasochio, pochikame yahchamekapua, itapiti tísia iinya tiameopua na'arari, itapiti tatakori eiwepua tiame. ⁵Ihji oowitiamea, ahpo koataopua itapiti teewa iyotetiame i'toka oi'yamekapua, tesiwa eerina tiame pahtepuao. Puuu chiiame iyotetiamea, eee chiiamekapua: "Te'ta Weruma Tiiamera Wawironia, Apoe Te'ta Suwepori Nokayamera Yeeyera, Apoe Te'ta Ki Ka'karuma Mehtatiamera Yomachi Weeechi Mochikameopua

Ti'tjoerio.” ⁶Ihji oowitiamea, Riosi piipateria ahpo ko'yaria eerarae, teekupakamekapua, Eesusi nehpuapaka nayewamekapa ko'itiame. Neeea, pu'ka oowitiame tetewakaopua, tajinachukania, tahpitika tiamekoopua pu'kao. ⁷Nape Riosi ku'iwaria, noomina eenakao, no'o chaanekapua:

—¿Achini iikai tahpitika erapanimua, pu'ka tahpitika iintoriaeo? Aamo tuuyemania aatia tiichipa wa'a tiopua pu'kao, ihtanakoopua puuu oowitiame tiiaa, ihtanakoopua tiame puuu oowitiame ahjachi yasitooa, ihtanakoopua tiame pu'ka oowitiame ahjachi yasitooa oowisani mo'oraa, ihtanakoopua tiameo, pu'ka yaasetoa oosa mariki aawaraopua. ⁸Puuu ahjari, itapiti tísia iinyatiame aamo tetewariaa, ki'yami yawichitukame puuu, ehpeo newitotiamepua newitotiao, nape eenechi machenamiite puuu yawichitumiao, ki wahjiamesi wichiwachi o'inia moenasao, wa'a ikisao eenechi enasaopua, kajuka pihtunapuamepua wa'asio. Puuu weechi mochikamea, ki naayachi o'inia Riosi iyotaperichi toatiameopua teewaraa, tahpitika erakomapua, pu'ka ki'yami yawichitukameo mukukaio, eenechi ahjaka ahpo mochiwachi yawichituamekopua pu'kao, kiisi maaepori tiiaipua.

⁹Ihji pahteniamea, te'ta inatari machiniame nahkipua. Puuu oowisani mo'oa, oowisani kaawipua, ihji oowitiame ahjachi kahtia, ¹⁰puuu kaawia oowisani ya'yawichikaitepua; mariki ihji yawichituwaa, newitotia ruhjikamepua wa'asi; piiripi ihjia, ehpe taawechiami yawichituamepua pehjio; piirechi yawichitumeria pehjio, ki eenamepua pehjio; puuu yawichitumia enameria, ku'itapi yawichitumeripua wa'asi, enasaapa. ¹¹Puuu yawichituwa ki'yami enekamea, ki'tiameapua ehpeo, nape eenechi enepasaapua yawichituwao, osanao yawichituwa enemeripua, puuu osanao yawichituame enameria, piiripi puuu oowisanichi yawichi yawichitukame enemeripua. Nape puuu wa'apia waikao, ki tehpesi yawichitumapua.

¹²Puuu oosa mariki aawa aamo tetewariaa, oosa mariki ya'yawichi puuu, puuu ki yawichitumia mochipamepua pehji. Ku'itapi yawichitumichio kiapuamepua iinyatiame ahjari ahjama yawichitumichipua. ¹³Ihji oosa mariki ya'yawichia, yooma ahka pirena, ahpo kaawe iintameripua ahpo ku'ipakao, pu'ka iinyatiame ahjari yawichituachiopua. ¹⁴Yooma ahka nasiwasimapua, pu'ka Po'wachitia uutiamechiopua Riosieo, nape Apoe Po'wa teewataniamea, yooma newitomeripua pu'kao, apoeopua, Apoe puuukapa puuu, te'ta pa'pamiraopua epeche te'ta Paamirarakapapua; te'ta ya'yawichipua, epeche Te'ta Werumara Yawichirakapapua; puuu Po'wa tewaniame ahjama te'tiamea, aapoe kaawe e'rekamepua ikae Po'wataniamee ahpo paajuteretiao; ihji

Po'wataniamea ahpo paaeriao, ahpo ijinuwachitia uuriamepua Riosichio; ihji paajutetiamea, yoorewa iyoriwa tewaniamekapua.

¹⁵Neeroi ne'neroi aamo tetewariaa, pu'ka oowitiame suwepori ihsiamе ahjachi yasariaa, yooma weeechi ti'tijoeripua; ki ookapi ti'tijoeri, yooma ihta naeri ye'yenieme, yooma ye'kari ti'tijoeri.

¹⁶Puuu oosa mariki aawa aamo tetewariaa iinyati ahjarichio, nekumemeripua pu'ka oowitiamechio, suwepori ihsiamеo. Pu'ka oowitiame na'ara yoramapua ahkasi piineri toaka, poiya'me; pu'ka sa'paraо ko'komeripua; pu'ka sa'para itipikameo, kosimeripua.

¹⁷Riosia, pu'ka oosa mariki pawesinoi iinyati aawara ya'yawichio, wa'atiame noonoitekame enemapua, pu'ka ya'yawichio ahpo katewesaopua, te'ta utewari kiamichiopua pu'ka iinyati pawesinoio, ahkasi yooma ikiyachisiopua pu'ka ahpo iintomia no'o tetewiteriao. ¹⁸Puuu oowitiame aamo tetewariaa, ki nu'uti mochiwari puuuu, yomachiami paanieka kahtiamе ihcheka, yomachi chuhkeka kahtiamе ahpo tisia ki kaaweruma ihsiao, yomachi ya'yawichituniachiamiopua, yomatiamе wehjoarichiopua.

Wawironia muuwari wichiparia

18 Neipa i'kao nee Waania, piirechi Riosi ku'iwari tetewakania, tewekachi o'inia tekiyame. Puuuu ki teesa tiame iinuemekapua ahpo nuuramiao; oowera tisiwa tajitoapua uutapatoka, weeeai pukaеo, kawiyame uutapasipakapua. ²Weeechi tekisaopua, weeru sisinakao chaachakapua:

—¡Wichiparupa, wichiparupáaa, tisiwa weruma Wawironiáapa!
¡Wichiparu tisiwa weruma Wawironiáapa! ¡Puuu weruma Wawironiaaaa, na'arari ti'tijoeturi ohjirachi enepariamepuáaa, yooma ihta ki ka'karuma naayuri ohjirachi eneparepuaaa, oonori kaarira enepare puuuapáaa, yooma ihta oonorioipua tiaméee!

³Wa'a ijikire ihjia, pu'ka suwepori oowitiame paataru iijikapapua, puuuu pu'ka oowitiame erateriae, tetekupakapaopua, yomachiami weeechi mochikame ya'yawichi, yomachi ihta ye'kari yawichituka mochitoameopua. Yooma chuhkewepakame puuuu, pu'ka oowitiame suwepori mehtanariaeopua, yooma ihta ki ka'karuma a'chi tiame nokiwaеeо. Puuu yomachi weeechi mochikameaipua yooma itapiti nehjameai, tisia totomiwaeme enepare puuuu, pu'ka itapiti tarinariapaopua, na'ataka toomi, tahpitika erakoapa puuuu, yooma itapiti iinuenariapa, Riosikamera kaawe e'remitiooipua.

⁴Piirechi sisinachachapua te'pao, puuuu cheechaniapua:

—Pukaepa eemea no'o ijinuwaa, puuyamitiapua pukachio, ki aamo chewipamichiopua, pu'ka ki ka'karuma nokiwaopua, tatakori nokiwaopua, pu'ka ihta a'chi tiame tisia aiwariopua, ki amochi wichimichiopua. ⁵Pu'ka suwepori oowitiamewichioo, ki teesa

teeremerapua pu'kawichioo, Riosi te'ta kokosariopua. Ihjia, ki waapisi tatakoriame puuuapa, ahkasi tewekachi asina puuuapa, chuurawi tatakoriarioopua. Apoe Riosia, tetewakamepua pu'kaopua. ⁶Puuu oowitiamea, epeche yoraniame nahkipua puuuu, apoekamera epeche kianiameopua paatario, epeche te'ta utewaeme paatari, epeche te'ta oosa simiyame utewaeme, tuumika epeche yorapuapua pu'kao. ⁷Wa'achita aiwatepuapua pu'kao, pu'kao ahpo iintoriachitia. Ahpo ki ku'ita paarasateka yasariachitia, wa'achitia aiwatepuapua pu'kao, kehkisa. Ihji oowitiamea e'raka kahtipua: “Yawichi oowitiame neeea, ki aiwame neeea, kuunara mukukamechitiaopua. Ka'chitia taaweche yuuwesiamelai neeea.” ⁸Pukaepa pukachi oowitiamechio, seenepi simikame yooma ihta kokosari enamapua ahjachio. Ahjachi enamapua toore aiwari, naarakowa, yoomá ihta aiwaniame tiame. Ihjia wa'a ikisaa, kosipuamepua. Wa'a iintoma Riosia, Apoekapa puuuu, te'ta Paamiraa, yooma aampa tiiamekapa puuuu, utewariraa.

⁹Yooma ya'yawichi ki iyorika mochikamea Riosio, pu'ka suwepori oowitiame te'terewa nokakamea, “Áiii” chaachapama puuuu, ki teesa yuuwesika, naarakomapua. “Tísia kaawe te'tiai teemea”, chaachapamapua ahpo, pu'ka oowitiame tajenaria moorewara ne'nekaopua. ¹⁰Ihji ya'yawichia waikao, eeyowa e'erapakaopua pu'ka na'i tajenario, mehkache enetoma puuuu, ki chewinariapaopua pu'ka na'ieo. Chaachapamapua:

—¡Áiii, áiii, muuuu te'ta werumakaimua mochiwari! ¡Tahpitika ikina muuuu Wawironi! ¡Tahpitika tiiamekaimua natekarirao! ¡Ikanati saipani muuuu! ¹¹Yooma ihta nehjame tariwachio, tísia yuuwesimapua ehpeo, naarakomapua ki'tiopa aata tarimerio, ¹²itapiti o'roo, parata o'roo, tehte nateyameopua, perera peeniatiwaopua, riino wisasorioi, pupura pa'wisame wisasorioi, pupura pa'wisame wisasorioi, sehtaname wisasorioi, seera wisasori, yooma ihta ma're taparasi peenijutiameoi, marajiri o'rooi, yooma ihta netetiame kuuu nateyamee, oronse meetarioi, sisiokioi, maramo e'peoi, ¹³kaaneraoi ihtapaniameo, yooma ihta koame yahcheniameoi ujurewao, moomori cho'ioi, miira sewajuyaoi, ihtaoi peenijajuwa sewajuyaoi, wiinooi, soowioi, aarinaoi, tiirikooi, wakasioi, po'waoi, kaawaoi, kaarooi, ti'tijoeri nehjiwameoi. ¹⁴Puuu ne'neka ajakamea, chaachapatapua pu'ka tísia weruma muuwario:

—¡Muuuu, yooma wewekakamemua itapiti te'ta ta'yame taakeriao, aamoo tisiwa aamo pu'sereriaio, pukaemua tisiwa peenia e'raka yasariao! Yooma itapiti nateyameopua aamo pu'sereriaa, yoomá wewekare puuuu. ¡Ki seena aampa teteipuame muuuu, pu'ka aamo paarasariaa!

¹⁵Yooma i'ka itapiti nehjiwari yooramea, pu'ka oowitiamechi te'ta toomituri enepakamea, mehka ajaka itipima puuuu, pu'ka aiwa

*Te'ta weruma Wawironiao Riosia,
na'ie ki nu'uti kokosanipua. (18:19)*

Yooma pawekakerachi kapitairaa, yooma pawekakerachi e'enakamea, yooma pawekakerachi tekipanamea tiame, mehka o'inia ne'nekao, ¹⁸pu'ka Wawironi weruma mochiwario, moorewatere po'yamekopua pu'kao tajenakao, chaachapakapua ki ku'ita siinakokao:

—¿Intukame ohjoare i'ka wehjoarichio, i'ka te'ta weruma mochiwarichitiaopua, epeche tísia weruma paarasari teerekamea?

¹⁹Wa'a chaachapakapua, tísia yuuwesikao, weeee aho mosowiapua naarakokao, eee chaachapapua:

—¿Áiii, áiii, weruma mochiwariaaa! Tesiwa ikina puuua. Yooma pawekakera puhkuemeo, ki teesa toomitupariachiopua, jikanati wehchi yasipanipua saipakao!

²⁰Waikao Riosi ku'iwaria chiipua:

—¿Eemea tewekachi mochikamea, kaawe erakoka eemea! ¿Weeichi mochikamea tiamea, peenia erakomitia eemea, yooma Riosi ijinuwarakapao, Eesusi ajawariaa tiame, yooma ehkoriaami Riosi nayewatukamea tiame, peenia erakoka eemea, i'ka Riosi iintorioa, aamowichio iintoriopapua, i'ka werumari muuwario, te'ta weruma kokosari saaeteka kokosariopa!

²¹Waikao, piirechi Riosi ku'iwari tísia u'wamea, weruma tehte apechunakaopua moorino matasuraka tiameo, neerochi ipakapua pu'kao. Wa'a iintosaopua chiipua:

—Wa'a yooraka ipapuame, te'ta werumara Wawironiaai, tísia e'raka yoojoraka, kai waapisi akipamichiopua pa'wechi piwitewikaopua, ki oosa teteipuwichioyopua pu'kao, wa'asio.

majakaopua. Naarakoma puuua, ki teesa ka'chi ikime erakoapa. ¹⁶Puuua chaachapamapua naarakokao:

—¿Áiii muuua mochiwari! Te'ta nateyame tiiai muuua, tisiwa peeniatiamakai muuua, wisasoriwao muuua, apoche riinokai muuua, pupura apochekai muuua, apoche sehtanamee yo'kiwa, o'ro apoche peenia tiame teeweekai muuua, yooma tehte peenia te'tiameeo peeniatatiameai, perera o'ro peeniatatiamekai, yooma saiparu muuua. ¹⁷¿Yooma aamo ki teesa paarasateriaa, ikanati kihta itipiru muuua!

*Te'ta weruma muuwari
Wawironia, kiisi seenampasi
ohjorepuamepua wa'ao,
aaataeoi ti'tijoeri. (18:23)*

²²Pu'ka cheesaapua,
chaanekapua Wawironiao:
—Muuu Wawironiaa, kiisi
inamupuame muuupa amochio,
a'rapa cheeteniameopua,
pakapuchera cheeteniameoipua,
kusupucha turuwa cheeteniameoi,
ihtaoi cheeteniame sooniai; aataoi
ihta neteyameoipua; ahjachi
tusuniameoi ki inamupuamepua
wa'asi, seenampa. ²³Ta'pe tahjeraai,
ki uutapamapua wa'asi amochio;
nenewiwaai ki iintumeripua
amochio wa'asi. Wa'a teeremeri
muuu Wawironiaa, te'ta weeweruma

nehjame aamo wisikueriopa, aamo te'ta tomiwaetameopua.

²⁴Puuu Riosi ku'iwari tísia u'wamea, cheekapua tiameo:

—Wa'a ikimeripua puuu weruma Wawironia mochiwaria, pukachi
wa'a ko'itiamekopapua, te'ta weeweruma nayewaturaopua, yooma
wahjachi tiame Riosi ijnuwarao, wahjachi ti'tijoeri yomatiamé i'ka
wehjoarichio, ko'iretiamewichioopua tiame.

19 Neipa i'kao, ki ookapi ahka chaachapaniame tewekachio.
Puuua chaachapachaniapua:

¡Aamoo taamo Riosio, cheriwema aamo ki'yame teemea,
aamoo taamo newipatekamewichioopua;

Aamooopua taamo Riosio, ki teesa tiame tisiwari iinuemeopua;

Aamooopua taamo Riosio, tísia utewariemeopua!

²Kaaweruma chaachapame teemea pukachio,

kaawe iintoriopua Riosia,

pu'ka te'ta oowitiame suwepori iintokame kokosariopapua,

pu'ka oowitiameo, yomatiamé weechi mochikame ahpo suwepori
ihsiriae na'atariopa.

Riosia, wa'a yooraka nateteterepua pu'ka oowitiameo,

kokosakao, ahpo na'nayewatura ko'yariopa,

ahpo te'ta ka'karuma tuuyewari nayewaturaopua.

³Tewekachi o'iniaio eenechi siinakokao, chaachapachaniapua:

—¡Cheriwema, tisiwa kaawerumari Riosi! Weruma Wawironia
mochiwaria, puuu apoe suwepori ihsikame oowitiamea, morika
itipiamepua wa'ao, ahkasi ki wahjiame taawechisi, wa'a teeremeripua
morokao.

⁴Puuu piire weerewa aampa naao o'ochetiamea, puuu naao
ahjaria tiamea, Riosi yasirachi norikame chopokorieka ajapakapua,
chaachapaka:

—¡Eje'e muuuu, kaawe iintore muuuu! ¡Cheriwema ehpeo, pu'ka aamo iintoriawichio!

⁵ Ehjepao, Riosi yasirachi o'inia, aata te'ta Riosi ku'iwaria, eee cheechaniapua yomatiamé wa'a chaachapachaniameo:

Ehpeo eemea, ka'karuma nayewamitiapua,
te'ta taamo Riosio, yooma eeme Riosiwichio nokisiameraa;
yooma eeme, weeweruma te'tereka teereka mochitoamea,
yooma eeme ki weeweruma te'tereka mochitoamea tiame,
yooma te'ta weruma iyoriwa ijinuwaemeapua Riosichio.

Po'wa teewataniame neewiwa pahko

⁶ Waikao inamukane, tahpitika chaachapaniame ti'tijoeri, kai ku'ita chiame chaachapachaniapua, kai ku'ita wichiyamechitia neeroi, kai muenati te'ochaniamechitia toomari. Puuuai Riosi yasirachi kahtiamé, kai ku'ita eee chaachapachaniapua:

¡Tísia kaawe erakotaria pukachio,
Riosi taamo te'ta Paamirawachioo,
ehpeo pu'kao, apoechekamera te'ta yawichikopapua,
yomatiamé pu'ka Apoeo te'ta aampa utewarie
tiamekopapua!

⁷ ¡Kaawe erakoka kaaweruma nayewetariapua pu'kao,
kaawe eratekaopua pu'ka Apoeoo,
pu'ka Po'wachitia uuniame

tewekachi kahtiamé taamo Noono Riosieo,
asikopa pu'kao ahpo neewiwachitia taawechio,
yomatiamé apochi paparakamechio!

¡Yomatiamé Eesusichi paparamea, tísia peeniatatiame kahtiamé
puuuapa,
aata oowitiame neewimerichitiao!

⁸ Puuu yomatiamé Eesusi ahjama neewimerichitia te'teramea,
apoche riino wisasori tísia nateyame reesisetiame, chuhchetiame
mochikame puuuapa.

Puuu wisasori tohsanamea, Riosi piipateria puuuu, ahpo ka'karuma yorakeka mochitoria.

⁹ Waikao Riosi ku'iwaria no'o chaanekapua:

—Iyotemitia i'kao: “Pu'ka Po'wa teewataniame neewiachi paajutetiamea, tísia ta'iria nokimeripua wa'a kaawe erakowa pahkotaniachiopua, ahpo pirena mochitopua katewetiaméopua ahkasi ki wahjiame taawechisi.”

Wa'a cheesaapa, no'o chaanekapua:

—Ihji naawesari Riosi chiiaa, ki teesa pichiware puuuu.

¹⁰ Waikao neea, chopokorieka weripekai neea Riosi ku'iwario.
Nape puuuu, no'o chaanekapua:

—Ka'i no'oo, ka'te wa'a iintomua; amochika tiame neeeai Riosiwichio. Pu'ka ihsiweka kahtiame neeeai, wahjachitia tiame, aamo poponichitia, Eesusi nayewaria pichikekamechitia. Riosiche chopokorieka weripepapua.

Eesusi cheeriaa, Riosi Riosiwarichi eename puuua, ahpo ehkoriaami nayewaturiachi, nayewaria.

Kaawai tohsaname yaasetoame

¹¹Waikao tewekachio, kawipakapua te'pao wahjokamechitia. Wa'a kawipakachio, kaawai tohsaname chuhkuapua, yaaseka kahtiamea pukachio, Ki Se'wika Ihsiamewaniamekapua teewaraa, Pichiwarewaniamekapua tiame; nasiwamia machenasaapua, riisaka simiyame nasiwamekapua. ¹²Ihji puusiraa, na'i tajenakameka tiamekapua; moochio, ki ookapi yachatoamekapua, yawichi mosokira. Ihjia, ahpo tiira iyotetiame i'toapua tiame, teewatewarachitia, aawataai ki machiya pu'kao, Apoeche. ¹³Ihji ampawakiraraa, eerae saampatetiamekapua. Ihji teewaraa, Riosi Naera, tewatiamerakapua. ¹⁴Tewekachi so'sontarowa ahjama nokisiamea, pukamina nokisiapua, riino wisasori ampawakira chuchatoamekapua, ki teesa totosáname piipakame, puuua ahjachi nokisiao, kaawai totosánamechikapua. ¹⁵Kawachi yaaseka kahtiamea, tepekuma machenamekapua chu'wachio, nasiwari maacheta, tisiwa yoorame, ahjae nasiwamerika

Riosi Naera tewaniame kaawai tohsanamechi yaasetoamea, newitomiache machenanipua nasiwarichio. (19:15)

puuua. Ahpo seepurawao, ahpo teereterere teeremerikapua pu'kao, sisioki kuhsie iintomerikapua, tisiwa aiwari saetekapua pu'kao; ahpo seepurawao, maaji sonaka yoojoramiapua pu'kao, pihtunakao, maaji ihpoporowamechitiaopua, pu'ka te'ta Riosi utewariemeopua, nekarewa ahjachi iintokaopua. ¹⁶Ampawakirachi kaichio, iyotetiamekapua, “Ya'yawichio, Te'ta Yawichi; pa'pamirao, Te'ta Paamira”, chiiamekapua.

¹⁷Waikao aaata Riosi ku'iwari tetewakania, taaachi weerime. Wa'a werikaopua sisinakao, yooma paaekapua oonorio, te'pa kunuriametopua eekachi, eee cheeka:

—E'ena eemea, te'ta weruma Riosie ko'kotewa, ko'kopuachi, ¹⁸yooma ihta wahjipakame sa'para

ko'komichioopua: ya'yawichi sa'para, kapitai sa'para, ti'tijoe tísia natekari te'terame sa'para, kaawai sa'para, kaawai ya'yaseto sa'para, yooma ihta ti'tijoeri sa'para tiame: weeweruma teere te'terame, nu'nunti teerewa te'terame tiame, tehki pa'pamiratoameopua sa'para, wa'a ikisaopua tiameo, tekipanatewa tiame sa'para.

¹⁹Waikao tetewakane, pu'ka wehtere o'inia machenakameopua wehtejurio. Waikao yooma weechi ya'yawichia, ahpo soontaro ahjamaopua, wehtejuri ahjama, pirenatukapua nasiwamia. Ihjia, pirena nasiwamerikapua, pu'ka kaawai tohsanamechi kahtiamie puipamerikapua, nasiwaka. ²⁰Waikao, puu kaawai tohsanamechi yasitoamea, pu'ka wehtejuriopua, pu'ka wihtuki naewatuameopua tiameo, chapikapua pu'kao. I'ka wihtuki naewatuameopua, Apoe iintoriopua pu'kao, pu'ka wehtejuri utewarie peenia ihsikaopua, puuua pukae peenia ihsiwae, ti'tijoeri wisikuekaopua. Ihji ihsiriopa tiameo, ahpo wehtejuri machitewara ti'tijoechi yahchekaopua, wehtejurika tiame netetetiamechi, paparatekaopua tiame. Pukaepa ihji ookaa, na'i pa'wechi ihpapatiapua waikao, tisiwa tahtamechi, aasujere tajenarichioopua. ²¹Ihji soontarowaraa, yooma ko'itiapua, kaawaichi yasitoameeopua, ahpo chu'wachi merimachetaeopua.

*Raakoni Satanasia,
tekorichi ki wahjiamie
wichiwachi ipania. (20:3)*

Waikaopua, yooma ihta oonoria, poposakapua pu'ka, wahjipakame sa'paraeopua.

Piie miiri paamupari

20 Pu'ka tetewisaapania, piirechi Riosi ku'iwari tekiyapua tewekachitepao. Sekachio kaarena makotoapua, piiripi ikichapura tiame, ki wahjiamesi wichiwachi yeetara, ahjae yeetapuniamie. ²Ihji Riosi ku'iwaria, pu'ka raakoniopua, eee kehki teewaameo, ehkoriaami Siinoio, riaorósio, Satanasi teewaameopua tiameo, chapika purisa, kai waapi ki wahjiamesi wichiwachi ipakapua. Ihji raakoni wa'a ipatiamea, piie miiri paaumpari wa'a yasimerikapua, kaarenae o'yetiamie. ³Waikao, ikicheka yeetepakapua pu'kao, ki machenamichioopua wa'ao, aataoi wehjoarichi mochikameo wisikuemia, ahkasi piie miiri

paamuparisi u'matoachisi. Wa'ao piire miiri paamutesaopua o'yaekao, puhjemerikapua eenechio ku'itapio, Riosi ku'itapi.

⁴Waikao, ya'yawichi mo'mochira tetewakania. Wa'a pukachio, wa'a mochikapua yooma kiatiameapua, aaata katewemichioopua. Pu'ka tetewisaa, wahjipakame tetewakania waikao. Puuuu, Riosie Weratiame pichiwatakameapua, Apoeo, Riosi Naerako tuukamekapua. Ihjia, ki pawesinoi iinyatichi paparakamekapua, naatichioi, pu'ka iinyati pawesinoi tiamechi netetiamechioi; iinyati pawesinoi machitewaraoi, ki ahpo toakamekapua, ahpo yahchepuawichioo, ahpo koataopua sekachioi. Ihjia eenechi oijenakamea, piie miiri paaumpari mochimiapua, Riosie Weratiame ahjamaopua. ⁵Ihji oijenawaa, pahcha simiyamekapua, oijenaniame. Wahjachi ki Riosichi wahjipakamea, ki oijenamiapua pehjo. Neipa oijenamiapua eenechio, ahkasi piie miiri paamupari u'matosopa. ⁶¿Achipusa peenia tiamejuarepu, pahcha simiyame oijenapuachi oijenaniameapua, yooma tatakori piipatetiame kaawe erakoameopua, kihta seewiapa teemea taamo poanachi uhjurapuaopua Riosieo, oosa simiyamechi mukiyamechitia? Teemea tísia kaawe erakomeripua Riosichi, Riosi neesetowatere mochitoamekapa Riosie Weratiameteretiame; pu'ka ahjama nokisikaopua yawichitukao, piie miiri paaumpari simiyame, pu'kao pu'kache yorakeka ku'isika.

⁷Piie miiri paaumpariopua u'matosoopua waanamio, eenechi puhjepuameapua Satanasia, ku'itapio. ⁸Eenechi puhjetiaapua, eenechi machenamerikapua waikao, yooma wisikuemiaopua, yoomá weechi ti'tiioeri. Yooma puuu Satanasi wisikueria, yomatiamé i'ka weechi e'enaméripua, i'ka weee Koojo kawiyánachisi yomatiamé, ahkasi i'ka weee Maakojo tetuyachisi. Pu'kao Satanasia, ahpo nasiwamiawichio, soontarotameripua, nape yomatiamé weechi ki ookápi eneméripua, pa'wé seeterachitia kehki. ⁹I'kao tetewakania, yomatiamé weechi weerechisi nokiriameopua. Puuuu, norikame noorepakapua pu'ka, muuwari Riosi te'ta nakiyaopua, mochiwario; nape na'ia i'kao, tewekachi o'inia eenakaopua, yooma ko'yakapua pu'kao, kosoka. ¹⁰Puuu Satanasi wisikuekamea noonoimichioo, na'ichi ipatiapua waikao tiame, pu'ka wiwisituri nayewaturao, pu'ka iinyati ahjariopua tiame, ihpapatiachiopua, na'i pa'we tajayachiopua. Wa'a yasiamiapua wa'asi, yooma taawechi aiwaniachiopua, tukaopua, taawechiopua tiame. Ki seenáá aampasi aiwaka yasitomiapa wa'asi.

Weruma te'ta kateweri, te'ta tohsaname yasirachi

¹¹Waikao, wéruma yawichi yasira tetewakania, tohsáname, wa'a yasirachi yasipame tetewakania aaata. I'ka tetewakaopua, yoomá ujumakapua, weechi ohjoemea, tewekachi ohjoemea tiame, ki wa'a mochime tiamekapa puuuu, pu'ka tetewachio. ¹²Wa'a ikisaopua,

puuu weechi wahjipakamea, pu'ka yawichi ne'niachi, ajakapua, yooma weeweruma te'terewaemeapua, nu'nunti te'terewaemeapua tiame. Waikao, ooka i'iyotape wahjonatiapua, piiripi puuu ooka iyotapea Ahjaniame Iyotapekapua, yooma ki wahjiamesi ahjameri toatiachi teewara. Piire iyotapechio, yooma wa'a toatiame maaniapua teewaraa, ki wahjiamesi ahjari uumeria. Yooma aataai wahjipakamea, pu'ka ooka i'iyotapechi chiiie ihta noonowiria, pukae katewetiapua Riosieo. ¹³Yooma pa'wechi wahjipakamea, weechi wahjipakamea tiame, pirena katewetiapua Riosie, ihtana kaawe noonowiriaepua ahpo kaaweruma tuuyewarieopua. ¹⁴Waikao wahjiparia, wahjipakame mochiriachiopua tiame, na'ie kosotiapua Riosieo, na'i pa'we tajenarichi. Puuu pa'we na'ichi ihpapaniamea, oosa simiyame mukiwamekapua wa'asi, ki oosa aampa Riosi ahjama yasipuame. ¹⁵Yooma aata pu'ka ahjari iyotaperichi ki'tiameopua teewarao, wa'achi ihpapatiapua tiame, pu'ka na'i pa'we tajayamechi, ki wahjiamesi ki Riosi ahjama mochimerikapua.

Teweka weemera; weemera weee tiame

21 Yooma pu'ka ikitiame u'matosóopua, weemera teweka tetewakania waikao, weemera weee tiame; puuu pahcha simiyame tewekaa, puuu pahcha simiyame weeeapua tiamea, wa' ikisa puuu pa'we pahcha simiyameapua tiamea, ki'tiapua wa'asi; yoomá pahcha simiyame iintuamea, u'matokapua wa'asi. ²Waikao wa'a weemera tewekachio, Te'ta Piipakame Muuwari, tetewakania waikao, Weemera Eerusareni. Puuu Weemera Eerusarenia, tewekachi o'inia tekiyapua, Riosi kahtiachi o'inia. Tisiwa peenia teetoapua, oowitiame neewimerichitia. ³Waikao inamukania wa'ao, ki kul'ita siinachaniame, pu'ka Riosi yasirachi o'iniaopua:

—Riosia, yomatiamé weechi ti'tjioekachi kahtiame puuupa wa'asi. Ti'tjoeria Riosi mochiwari enemeripua, Apoe Riosia pu'ka ti'tjoeri mochiwari, Riosiwara enemeripua. ⁴Nape Riosia, ke'chuo muioi ahjama mochipuachio, wakipatemapua o'kewarao, pu'ka ti'tjoerio, kiteremiopua wa'ao, yuuwesirio, naarakorioi, kokosa saeniameoi, wahjipaniameoi; wa' ikisa yooma ihta iintukame oochetiame ahjarichio, pu'kao yoomá u'matoripua wa'asio.

*Apoe taamo Riosi Eesusia,
taamo wakipatemeripua
o'kewaniameo. (21:4)*

⁵Waikao, yawichi yasirachi kahtiamea, Riosi Apoea, chaachakapua:

—Nee, yooma weemera netekame neeea.

Chiiapua tiame:

—Iyotepuapua i'kao, pichiwari simiyame ihjia, ki se'wi wichiyame.

⁶No'o chaanekapua tiame:

—Yooma kuuweparu neeepa. Neeepua, o'icharia, kajuyachiopua tiaméo, aapini o'inia yu'usisio. Weeechi mochikameo, pa'paramuameo, ki natekachi nerojitemania, ahjaniame paichi neeroie. ⁷Aaata ka'karumachi newitokamea, no'o taana enemapua; neeea, noonora enemapua pu'kao, Apoe Riosi. ⁸Nape ki ahpo pujime erakoamea ki ka'karuma nokiwao, ki ahjachi erakoamea noochi ahpo Riosichio, te'ta ki kaawerumachio enepakamea, tijoe ko'yamea, suwepori yooramea, susukituamea, ihtaoi riosiemea, wi'wisitua, yooma puuua, na'i pa'wechi ihpapapuame puuua, pa'we tajenarieme po'yachi. Puuu pa'wechi ihpapaniamea, puuukamera “te'ta mukiwamera” tewaniamekapua, ki wahjiamesi se'wi mochiniamekapua Riosichio.

Weemera Eerusareni

⁹Waikao wa'a eenakapua, piiripi puuu oowisani Riosi ku'iwaria, pehtorichi oowaka ajakamea, pukachiopua, aiwari iinueriamea. Puuua no'o chaanekapua:

—Eenakóomua wa'ana. Aamo ne'netemane, pu'ka oowitiame Po'wa teewataniame ahjama neewikameo.

¹⁰Waikaopu Riosi ku'iwaria, kai waapi weeriame kaawichi no'o i'tokapua. Wa'a o'inia no'o ne'netiaopua, Riosi piipateria muuwarikapua, weemera Eerusareni tewaniame. Puuu weemera Eerusarenia, tewekachi o'inia tekiyapua, Riosi kahtiachi o'inia, ¹¹tahpitika teetoapua tajitokao, Riosi tisiwarieopua, tiari. Ihji muuwari mochiwaria, tatapara teetoapua, tísia nateyame tehtee peeniatatiameopua. Ihji mochiwaria, kawiyamekapua, kiisi kihta a'chi tíaame, tehte ahpe kawiyamechitaopua. ¹²Puuu muuwari mochiwariopua, kai waapisi weeriame, ko'raemekapua norikameo, oosa mariki aampa ooka muiraemekapua. Wa'a mu'muirachio, oosa mariki aampa ooka ajakapua Riosi ku'iwari, yooma pipiripi muirachiopua. Yooma pipiripi muirachiopua, wa'a iyotetiamekapua, yooma pipiripi puuu oosa mariki aampa ooka i'isaeri tetejimari teewaraopua. ¹³Cherayachiminao, paikakapua muira; kawiyamina wehjoarichiopua tiameo, paika muirakapua; wehjoari tekiyaminao, paikachikapua wa'aoi muiwachio; ariyataminao, paikachikapua wa'a muiraa. ¹⁴Puuu muuwari mochiwari ko'reraa, oosa mariki aampa ooka chokitetiamekapua; pu'ka chohkirachi pipiripichio, wa'a

iyotetiamekapua teewarao, puuu oosa mariki aampa ooka Po'wa teewataniame ajawariaa.

¹⁵Puuu no'o ne'neteka naewekamea, o'ro kuhsi makotoapua, ahjae ihtetamiapua mochiwario, yooma muirachiopua tiame, yooma sa'mi ko'reopua tiameo. ¹⁶Puuu muuwari mochiwaria, naao ihkiamekapua, wa'achi kekenuame. Pu'ka muuwari mochiwario, ooka miiri aampa ooka sienta matoka, ihtetakapua kenekumao; wa'achitia ihtetakapua weereo, oowepoteopua tiame. ¹⁷Ihji ko'reraa, paika weerewa aampa mariki matoka puuyakapua, te'pasi weeriamapua, Riosi ku'iwari i'toapua ihtetaeo, wa'achi kehki ihtetameapua, tijoe ihtetaeo.

¹⁸Puuu ko'rea, ahpe tehte nateyamee netetiamekapua; puuu muuwari mochiwaria, apoche o'roapua, kiisi a'chitiame iinuwaeme, ihtao. ¹⁹Yooma puuu ko're maaniame nawateraa, yooma ihta tehte peenia te'tiamee, peeniatatiamekapua: piiripichi simiyamea, ahpe tehte; ookachi simiyamea, saajiro; paikachi simiyamea, ákata tehte; naaochi simiyamea, esmeráta; ²⁰marikichi simiyamea, onise tehte; puhsanichi simiyamea, konarina; oowisanichi simiyamea, kirisorito; osanaochi simiyamea, weeriro; watanichi simiyamea, toopasio; oosa marikichi simiyamea, kirisopasa; oosa mariki aampa piiripichi simiyamea, aasinto; oosa marikichi ookachi simiyamea, amatihta. ²¹Yooma puuu oosa mariki aampa ooka muiraa, o'ro perera netetiamekapua; yooma pipiripi muiraa, pipiripi perera iinuekapua. Te'ta muirachi poea, apoche o'roapua, kiisikioiopia a'chitiameo.

²²Tiopaa, Riosi iyoriwachio, ki'tiamekapua wa'ao, Apoe yooma Paamirao wa'a kahtiopa, wa'achi kahtiamekoopua tiameo, puuu Paamira Po'wa teewataniameopua. ²³Wa'a muuwari mochiwaria, ki nakiyachikapua taaa tajenariopua, meeचाoipua, Apoe Riosi tisiwarira taajenamerikapua wa'ao; Po'wa teewataniamea, ahjachi tahjeraapua ahjae tahjeniam. ²⁴Yomatiam pu'ka wehjoarichio, yooma ihta ti'tijoerio, pu'ka tahjeraechi ohjomeripua. Ihjia, yooma ya'yawichiraa, Riosi kahtiachi e'enamapua, ahpo weruma iintowa, te'tereparia Riosio, i'yetokaopua, ahpo iyoriwaopua Riosio, Riosi kaawe e'remiaopua, cheriwema kiamiaopua tiameo. ²⁵Wa'a yomachi mu'muirachio, wahjoame werimeripua a'chi keenakooipua taawe; tukawaria kiteremeripua wa'ao. ²⁶Yomatiam wehjoarichi ohjoemea, yooma ihta ti'tijoeri tijoetukameai, wa'a e'enamapua Riosi kahtiachio te'ta muuwarichio, ahpo ka'karuma erakoa, chaachapamia Riosio, Riosi iintoriaopua. ²⁷Nape aata a'chitiamea ki ka'karumao, ki muimeripua wa'ao, aata te'ta na'ara nokayamea; aataai, oowera Riosi pichikiameka nokayamea. Wa'ao, Po'wa teewataniame ahpo ahjari iyotaperichiche to'waria teewara, muimeripua wa'ao.

22 Yooma pu'ka no'o tetewitesaopua, naati no'o tetewitekapua waikao, piiripi aaki. Ihji aakia, kawiyame neeroikapua, ki teesa kawiyame. Ihji aakia, Riosi yasirachi o'inia pajenamekapua, wa'a Po'wa teewataniame kahtiachi tiame. ²Ihji aakia, te'ta Riosi muuwari mochiwachi, naasipami po'yapua, te'ta naasipa

*Puuu wa'a weeriamea,
ahjaniame kuuupua. (22:2)*

poechiami yeenapua. Pu'ka aakichiopua, nenekuo, kuuu ahjari ajakapua, senepi mechachi taakiam. Ihji kuuu saawaraa, yooma mochiwari ka'karuma mochipuamichio i'yowapuamekapua. ³Ihtaoi kiteremerapua wa'ao a'chitiamea, Riosiche yasimapua wa'ao, Apoe Po'wa teewataniameopua tiame. Riosi tekipaneka mochikamea, ahjachi paparaka mochimeripua iyorikao. ⁴Riosio puuua, nanarira tetewika mochimeripua, ahpo koata yachatomerapua, Riosi tewarao. ⁵Kiterema tukawaria wa'ao; wa'a

mochikamea, ki tesiwa erakomapua tahjerawichioopua, taaa taajenarioripua, Apoe Paamira enemapua, taajenaria. Ihji ahjamao, ahkasi ki seena aampasi ahjaka, mochimerapua.

Eesusi Riosie Weratiame eenaria, waapi teetonapa

⁶Waikao Riosi ku'iwaria no'o chaanekapua:

—Ihji naawesaria te'ta pichiwari simiyamepua, te'ta ahjachi erakopuame tiame. Apoe Paamiraa, Apoe ihsikamekapua, ahpo naewaturachi nayewakaopua, Apoe uhjurakamepua tiameo, i'ka ahpo ku'iwarioi ahpo yorakeka mochikameopua, aamo tetewitemichioopua.

⁷Nee Eesusi tewekachi o'inia no'o ku'iwari aamo uhjuriamea, yooma weechi mochikameo, chaanenania:

—Ku'we enamiite neea, wa'a weechi aamo mochikachio. I'ka iyotaperi chiia e'weka yasitokamea, tísia kaawe siimeripua, tísia kaawe erameripua.

⁸Yooma i'ka tetewikamea, inamukamea tiameo, neepua Waani. Waikaonia, chopokorieka weripakainia, yoorewewa iintokaopua pu'kao. ⁹Nape ihjia no'o chaanekapua:

—Ka'te yoorewi no'oo, Riosiwichio ihsiwiame neeeai aamochitia, aamo poponichitiaopua, Riosi naewatukame, yooma i'ka iyoteri neesetoka mochitoamechitia tiame. Riosikamera chopokorieka weripapuapua.

¹⁰No'o chaanekapua tiame:

—Ka'te oowera iinuemitiapua i'ka iyoteri chiiapua, ohso kaawe nayewemitiapua aaata. Ihji chiia, ki mehka teetoamepua ikimiachio. ¹¹Nape pahtekai ki nakikameopua i'ka iyoteri chiiapua, wa'atia toipuapua pu'kao, ahpo ki ka'karuma yoorachioapua, ahpo ki kaaweruma tiia, na'naritomichioapua. Ka'karuma yooramea, ka'karumache ahpo yoorasimitema puuuu. Aaata te'ta iyoriamea Riosi, wa'apitia teetomeri puuuu Riosi iyorikao.

¹²Waikaonia eenechi Eesusi naewame inamukania, puuuu eee cheechaniapua:

—Ku'we enamiitene wa'ao, yooma Riosichi te'teriameo, Riosichi te'teremia nuutewa i'toka, yooma pipiripiwichióopua, ahpo ihta kehkisa noonowiria kiapuameopua. ¹³Neeepua, pahcha o'inia kahtiamea; neepua tiame, neipa yasimeriapua pehji. Neeepua ke'chu ihtaoti ki'tioi, yasariameapa; kihta iintumerioipua wa'asio, wa'apitia iiweta yasitomeri neeea. Neeepua o'icharia, kajuraapua tiame; kihta kiterekame no'o pahchao, no'o neipaoi, kihta kiteremeripua.

¹⁴Tísia kaawe siimerapua aaataa, aaata ahpo wisasori wichonarekamea, tísia kaawe siimerapua, puuuu, reesisepuamekapapua, pu'ka ahjari kuuura taakewa, ko'komichioopua; reesisepuamepua tiameo, Riosi muuwarichi pakimichióopua. ¹⁵Yooma na'araria Riosi muuwarichio, ma'chi itipimerapua itapiti yoorakamekapa, tukapachi ohjowa nokiwame, ihtaoti riosichitia uuyamea, suwepori nokayamea, tijoe ko'yamea, yooma puuu wisikuari yooraka pu'seriamea.

¹⁶—Nee Eesusia, no'o uhjurawa uhjurakamenia, yooma ti'tiopachi ma'chitamichioapua, no'o tetewiteriao. Neeea apoe naatipua, ke'chu Raawitarukooi ahjaka yasitokame, nape wa'a tiiai neeea, te'ta Raawi tetejimarisiwachi, naawakamenia tijoetukao. Neeea, cheisoporika tiame neeea amochio.

¹⁷Riosi Riosiwari iinuemea, wa'api Po'wa teewataniamechi nenewikamechi te'teriamea, chaachapamepua pu'ka Po'wa teewataniameo:

—¡Yaapiti enamitia muuuapa, muuuu Apoe taamo Paamiraaa!

Yooma i'ka no'o iyoteriame chiia iyonakamea, chaachapapuapua tiame pu'ka Po'wa teewataniameo:

—¡Ku'we enamitia muuuu naajúuu!

Apoe yooma weeechi taamo Paamiraa, taamo chaanenapua weeechi mochikameo:

—Aaata paramusaa, noochi enapuapua, ahjaniame neeroi noochi pajename nerojimia. Neeea aamoo, kihta natekachi aamo nerojitemapua.

¹⁸Neeea Waania te'ta pichiwa Riosie tetewitetiameapua i'kao, aamo chaanenane: I'ka iyotaperichi chiiiao, ka'te epeche chanimitiapua aampachio; wa'a iintosaamua, epeche tisiwa aiwatepuame muuuu, i'wa iyoterichio, wa'a chiiamekopua Riosio. ¹⁹Aamo u'yesoo i'ka iyotaperichi chiiiao, Riosiaipua aamo u'yemapua aamo ahpo ahjama yasipua nuuteka teewiaopua, ahpo ahjama mochipuachi taakia ko'kopuameopua, te'ta kuuu ahjari taakewaraopua; wa'ao, ka'chitia taaweche pakime teeremeru muuuu, Riosi te'ta muuwari mochiwari piiparichiopua.

²⁰Ihji i'ka pichiwako tuuyamea, Apoe te'ta Riosie Weratiamepua, eee chaanipua:

—Eje'e. Enamache neee wa'ao, ku'we simiyachio.

Wee, wa'a ikimitia naaju, Apoe taamo Paamira Eesusia.

²¹Amochi Riosie piipatetiameo, Apoe taamo Paamira Eesusio, apoe Riosie Weratiameopua, amochi teetojeraninia ahpo kaawerumari tiiriwaopua. Wa'a teerejerame neee.

I'wasi kajuyamenia cheekao, yomatiamie Riosie Weratiamee no'lo tetewitetiamea. Cheriwema, wa'asipua.